

Pol pasi homa bole Korin malgi ari Yisas pir tere tabin tani mongwo hobi bol tongwo

¹ Na Pol molia. Molere Kraist Yisas na bai nu sungure ari tau ha maing ditinama dire God na pare engure aposel honagi ol moliwa. Molere enambi ta Kraist pir tongwo yal Sostenis han mongure pasi bol ni teiwa.

² Tega ha i ni God ha maing pir tere Korin malgi monga hobi kere pinana dire bol ni teiwa. Ni yalhobi Kraist Yisas doling bole amane dime dire monana dire God nu ke ni tere, nin gamahobo monana dire i ku bol ni tomua. Ni yalhobi nin kere pinana dire pasi ta bolkiwa. Wiyol banta banta ke pare Yisas Kriast haang dal yuwo enangwo hobi para weni kere pinama dire bol eiwa. Wiyol hobi nan kina kene ol na tongwo yal tani Yisas Kraist momua. *Ap 18*

³ Nan nabe God ire, nan pi tege eminga yal Yisas Kraist ire dire, pirari pare ol wai ol na tongwo, te yon ure dinangure hamen tare au dungwo ni monga bani u tibi pire pai omo.

Pol God onga wai piriwa dire maa e tongwo ha

⁴ Ena God pirari pare Yisas Kraist ni tomia. Tongure algi ya bole ulbe hane a ni tere ol wai ol ni tomia, pi tege ere u tani pire monga ipire haung haung God onga wai piriwa di tere tere moliwa.

⁵ Kraist yon wu bilere tal wai ol ni tomia inga kunung bengure moli onua. Moli pire nomani bir pangure ha maing pir po sire ha nir si tengere nugun don kemua.

⁶ Kraist gol na tere ol wai ol na tongwo ha di tibi ol ni tega i, i nomani sina bona si ere a i si wanua.

⁷ Ware, nan pi tege eminga yal Yisas Kraist hon u pa dinamia dire, kwi ole ole moli onga haung i, God tal wai weni to bir hole a siribi si ni tongure inga kunung bengure moli onia, tal ta wa dukinua.

⁸ Ena ha maing a i si wanana dire a yo te ni te i nangwo nangwo, hamen ganba kul enangwo haung, Yisas Kraist hobang momia i tibi olangure, God molere, ni yalhobi tal nigidi dongwo ol wanga prin haya tol di imia ha ta paikimua, di ni tenamua.

⁹ Tenangwo yal God iwe, ha pangwo kara dimia, pir tenaminga ha dimua. Dungwo yal i wang kene ol na tongwo yal Yisas Kraist nan kina u tani pire ha di yuwo ya ol pire pire monaminga pire nan na pare emua.

Korin malgi ari Yisas pir tere tabin tani mongwo hobi nin poing paing sungwo ha

¹⁰ Ena ha maing pinga ari ena hobo, nan kene ol na tongwo yal Yisas Kraist yulang na tere ha dinamia di pungwo meri, ni ari hobi nomani tani sire gran u tani pire molo. Guman nin nin dinamia dire ha ta ta di wakio.

¹¹ Al Klowi gamahobo tau u na molga bani ure, ni yalhobi ha bolbin dinua di na tongwo pirere, ni hon yu olkinana dire, kraun are hobang si ni teiwa.

¹² Tega i ni yalhobi ha yu di wania. Na Pol gamahobo moliwa, te na Apolos gamahobo moliwa, te na Pita gamahobo moliwa, te na Kraist gamahobo moliwa, yu di wania.

¹³ Dinga i tal memini pangwo dine? Kraist miki mongure dino? Ta molkimia. Na Pol molia er pera bani gol ni teyo? Ta tekiwa. Na ere hana dal yuwo ere nir bino? Ta bilkinua.

¹⁴ Na iwe, yal Krispas, yal Gaias kina obil nir bil teya tau ta bil tekiwa. Omega ni ha yu dinga i pire na yasu obil nir bil tega wai piriwa.

¹⁵ Nir yu bil tega i, ni yalhobi mole na Pol gamahobo monamna dingere nir bil na tomua dikinanga pamua.

¹⁶ Ayo, na hon nomani si pire, yal Stepanas wang aung hobi kina ere nir bil tegarai pirikiga omaga piria. Yal ta bil tei mo, teki mo, pir kun olekiwa.

¹⁷ Kraist na ari nir bil tenama dire na bai nu sikimia. Kraist gol na tere ol wai ol na tongwo ha i arihobi di tibi ol tenama dire na bai nu simua. Sungwiwe, ari nomani bir pangwo ha dire tal ongwo meri na yu olalga God ta hankinamia, ari obil hanangwo pamua. Yu diralga, Kraist er pera bani gol na tongwo i, arihobi mobing hal wa tere i talwo parama di piriwa.

Kraist iwe, God yulang mongwo ha

¹⁸ Kraist er pera bani gol na tongwo ha boling kulga i, ari si dara kul tongure wa wa ire moli ongwo hobi ha gogo dima di pimba, nan God aki di na tongure sigare kule wai moli ominga hobi er pera bani gongwo ha dungwo i, God yulang nimni mongwo ha dima di piminua.

¹⁹ Ha i memini ha maing buku God yu di emia. “Ari mole na nomani bir pamua di wangwo hobi nomani bir pangwo i a wera di tegere hon du nomani pare memini pir po sikinama. Te yal tau na maing pir po siminua dungwo hobi, na pir po sakinua diteralga pamua.” *Ais 29:14*

²⁰ Yu dimia nomani bir pangwo hobi pi ma bename? Sikul dire buku kere pir po sungwo hobi pi ma bename? Ganba bani ha dungwo nugung don kengwo hobi pi ma bename? Benangwo ai ta dikimia, God tani ha dungwo i ha pangwo kara dimia, ganba ari nomani bir pangwo hobi ebir si tomia. Tongure ganba baniya ha miling pama di wangwo ha i, God pirere ha i miling paikumua dungwo maing nan han pa diminua.

²¹ Ena God tani nomani bir pamia. Pangwo i pare arihobi ol tongure nin nomani si pire God mongwo maing pir po sikanangwo pamua. Pamba, God yu dimia, yal tau ha maing di tenangwo pire yol e pir na tenangwo hobi obil sigare kul teralga u wai nama dimua. Dungure ha maing i na kere di ni tominba, ari tau ure ha miling paikungwo di wanua di na tomua.

²² Tere Yuda ari hobi ni tal gumang hon dongwo onanga pir ni tenaminua dungure, te Griki arihobi talhan para weni u tibi nangwo han po sinaminga, ha dinga i pir ni tenaminua dimua.

²³ Dimba, na yalhobi iwe, Kraist er pera bani gol na tongwo ha i arihobi di tibi ol tominua. Tominba, Yuda ari ha i gauna ha tani sinua dire pir tekungure, te wiyol tau ha i miling paikimba, dagi dire di wanua dire wa gol na tomua.

²⁴ Tomba, nan ari God nu ke na tongwo ari nan tau Yuda ari mo, wiyol monga hobi, ha dungwo i Kraist ongwo ha dima di piminua. Kraist iwe, God yulang tomia, onama di pungwo meri oli pire nan arihobi aki di na tere sigare kul na tongure u wai ominua.

²⁵ Ominga ipire God tal ongwo i du tal omua dire arihobi yu di pire dimba, God tal ongwo i, ari nomani si pungwo i, a ime ol tomua. Ol tere God tal ongwo i yulagi ura dimua dire arihobi yu di pire dimba, God tal ongwo i, ari yulang bongwo i, a ime ol tere God ongwo i mo hora kumua.

²⁶ Ena gamnahobo, ni God wang aung monga hobi God olo ni di ku bolkungure homa molpai onga i nomani si piro. Ni yalhobi ha maing pire monga sina i, ni ari nomani bir pangwo miki weni ta molkinio, te ari nimni mongwo miki ta molkinio, te ari singaba haang wangwo ere miki ta molkinua.

²⁷ Molkinba, ganba ari ha i miling paikimua dungwo ha i, God ire miling panama dire a yuwo ol tomua. Te ari tau hanere kultaing yal bina momua di hangwo hobi, God igere singaba hobi gai gonama dire haang a yuwo olimua.

²⁸ Te arihobi gumang bani nigi de hanere isime e tongwo hobi, God igere singaba hobi a ime ol tenama dire haang a yuwo ol tomua.

²⁹ Yu ongwo ipire nan arihobi singaba mominua dire God maulung bani hana moyu omua dinaminga paikimua.

³⁰ Paikimba, Kraist Yisas gol na tere ol wai ol na tomia mol pai ominga i, hobang bling memini God tani momua. Molere, nan nomani gogo

sinaminba, God molere Kraist Yisas nomani bir pangwo meri ni panua di na tonggure God weni kara moma di piminua. Nan ganba ari digan mole God kiang pai tominba, God molere Yisas gol na tere ol wai ol na tongwo hanere, nan tal dime dire ol wama di na hangure nan God kina gumana pule ire u tani ominua. Tal nigidi dongwo ol waminba, Kraist nin algi ya bole ulbe hane a na tere God tonggure, nan prina pangwo wai simua di na tomia, nan God kul engwo mominua.

³¹ God yu ol na tongwo ipire ha maing buku God ha ta yu di emia. “Yal ta haang a yuwo ole maa e terala di pinangiwe, hobang bling memini yal Kraist tal ol ni tongwo ipire yal i nin haang a yuwo ole maa e tenanga pamua.” *Jer 9:24*

2

Pol er pera maing di tibi olungwo ha

¹ Ena girhobo, homa God ha maing memini kul si pangwo i, di tibi ol ni terala dire, ni yalhobi monga bani uga ha gobari diga i, nuguna don kenangure ari pir na tenama dire ta dikiwa.

² Dikire ari mongwo bani mole talhan ta ta para nomani si pire Yisas ta ditekiralia, Kraist ol wai ol na tere gol na tongwo maing obil di tibi ol terala di piriwa.

³ Pirere homa ni monga bani u molere yona milna ura dire yulagi nimni molkirere kul pire grana oun donggure gauna numua.

⁴ Nungure ha pore ole ha maing di tibi ol ni tegiwe, ari hamil ha sungwo hobi ha dungwo

meri ta dikiba, God Kwiang yona wu bilere aki di na tongure di ni teiwa.

⁵ Na yu ol ni tegiwe, ari nomani si pungwo meri wine ole u wai ominua di pirikinania, God nin ol na tongure sigare kule u wai ominua di pinana dire ol ni teiwa.

God Kwiang nan yona wu bilere memini i tibi ol na tongwo ha

⁶ Ol ni teiba, ari God ha maing a i si ware nomani wai pare mongwo hobi ha maing memini oun dongwo nir si teiwa. Nir si tega ha i ganba ari singaba hobi ha miling wai pamua di ware ha dungwo meri ta dikiwa. Ganba ari singaba, wai sinangure u susu nangwo pamua.

⁷ Pamba na God ha memini kul si pangwo di tibi ol ni tega iwe, God ganba ol eikire ya mongwo gin i, ha i di kul si ere moli ungwo ungwo, nan u wai naminga pire, God nin nomani si pungwo meri i tibi ol na tomia nir si ni tere di tibi ol ni teiwa.

⁸ Tega ha i, ganba ari kene ole kemilungwo hobi pir po sikimia. Pir po sima, bling memini hobang yal Kraist er pera bani si golkinamba, pir po sikimia, si gomua.

⁹ Ena ha maing buku yu di emia,

“Ari hobi tal ta omeling hankimio, kraung pirikimio, u tibi nangwo nomani si pirikungwo tali ari yong miling God tongwo hobi inama dire God nin a kun ol tomua.”
Ais 64:4

¹⁰ Dungwo ha i memini kul si pamba, God Kwiang yona wu bilere i tibi ol na tomia pir po siminua. Kwiang iwe, God mongwo maing para

wa dure han pisolimua. Pisolere i tibi olungure nan para piminua.

¹¹ Ni yalhobi ari enin ta tal ta olala dire nomani si pungwo i han pa din mo? ta han pa dikinia. Yali nin kwiang han pa dimua. Dungwo meri God nomani si pungwo i nan ta hankiminia. Nin Kwiang han pa dimua.

¹² God ganba ari nomani pangwo meri na tekimia, God tal ol na tongwo i, nan pir po sinama dire nin Kwiang na tongure ire pir po sire mominua.

¹³ Molere ganba ari nomani si pire nibil di na tongwo meri ta di tibi ol tekiminia. God Kwiang nibil di na tongwo meri di tibi ol tominua. Tominga ha iwe, God Kwiang yong wu bungure pir tongwo hobi nin obil pinama dire nir si te mominua.

¹⁴ Ena God Kwiang yong wu bilkungwo hobi God Kwiang tal ol tenangwo tal i ta ikinangwo pamua. Inamba, maing pir po sikimia i talwo pama di pinamua.

¹⁵ God Kwiang yong wu bungwo hobi obil maing pir po sinamua. Sire ebir sinangwo pamua. Pamba God Kwiang yong wu bilkungwo hobi God Kwiang yong wu bungwo hobi ha di mere sikanangwo pamua.

¹⁶ Pangwo ipire ha maing buku ha yu di emia, “God nomani si pungwo meri ara han po siname? Ara krehaman ha God pinama dire nir si tename? Ta nir si tekinangwo pamua.”

Ais 40:13

Ta nir si tekinamba, Kraist nan yona wu bimia, Kraist nomani si pungwo meri nan yalhobi obil

piminua. Piminga i pire talhan para weni ebir sinaminga pamua.

3

Ha maing pungwo ari honagi ol tongwo yal i God honagi yal mongwo ha

¹ Ena girhobo, na God Kwiang yong wu bungwo ari hobi ha nir si tega meri ta si ni tekiwa. Ganba ari gaung tal pir tongwo hobi nir si tega meri si ni teyo, te ha maing pirala dire omaga kebering hongwo hobi ha tibi pangwo nir si tega meri si ni teiwa.

² Tere na ha maing memini oun dongwo nir si ni teralba, nimni molkinia ha maing kulang pangwo nir si ni teiwa.

³ Tegiwe, ni yalhobi ha maing pirala dire omaga kebering hongwo meri hole monia. Monga hobi kiang pai tere, yon ki ere poing paing sire, omin pege dungure nin olala di pinga meri ol wanua. Wangiwe, ganba bani memini pangwo meri ol ware ha maing pir tenga nimni molkinua.

⁴ Molkire Pol gamahobo mominua, Apolos gamahobo mominua di wanga i, ganba ari memini pangwo meri doling bole di wania. Ha maing hon pirala dire kebering holkino? Hongarawe.

⁵ Ni yalhobi nomani ogolo si pir kun ole dikinia. Apolos mongwo i talwa di pine? Te na Pol molga i ere talwa di pir na tene? Na yasuri God honagi yal mobilia. God honagi onama dire i tibi ol na tongwo meri obilua. Obilgere ni arihobi Yisas nin algi bole ol wai ol na tongwo ha i pir tenua.

⁶ Na homa ha maing di tibi ol ni tegere pinio, te yal Apolos nimni monana dire ha tau nir si ni tongure pinio, te God kene ol ni tere sigare kul ni tongure u wai onua.

⁷ Na ha di tibi ol ni tega yal iwe, nir si ni tongwo yal i kina tamamua. God kene ol ni tere sigare kul ni tongure u wai nanga yal i pir tere maa e tere demini si tenanga pamua.

⁸ Di tibi ol ni tega yal i ire, nir si ni tongwo yal i ire dire, kunung kunung momia, tobo tenangwo haung yasuri honagi ongwo meri tobo kunung tenangwo pamua.

⁹ Na yasuri God honagi yal mobilia. Ni yalhobi God homena ya nongwo meri monia, na yasuri ya nobilga ta molkinua. Te ni yalhobi God oo ke pangwo monia, na yasuri oo ke pabilga ta molkinua.

Ha maing pungwo ari honagi ol tongwo yali kamda mongwo meri mongwo ha

¹⁰ God milna pir na tere nibil di na tongure oo kenama dire bring torari haya si pisoliwa. Solgere yal tau au tere airing ke wai simua. Simia oo kerala dire onga hobi kene ole keyo.

¹¹ Oo bring torari haya si pisoliwa diga i, Yisas Kraist gol na tere ol wai ol na tongwo yal tani momia, yal ta ta molkimua. Oo keminua diga i memini ni ari Yisas pir tenga hobi monua.

¹² Torari si engwo bani oo kenanga hol sutani pamio, oo daling hol bani er nona pangwo hobi kere egin wai gal tenanio, te oo daling hol bani er mebin dangwo hobi obil kenanua. Te er nona pangwo hobi oo kere egin wai gal tenua diga i

memini ha maing memini di ba bole nir si tenga i han diiwa. Te er mebin dangwo hobi obil oo kenua diga i memini ha maing gogo nir si tenga i han diiwa.

¹³ Yu nir si tere mol i nanga maing iwe, emgi hamen ganba kul enangwo haung God i tibi ol tere tobo ebir si ni tenangwo pamua. Emgi ganba kul enangure ha hol onangwo bani oo kenga i endo denangwo pamua. Endo denangure nan ha maing nir si tominga maing tau wai i tibi olamio, te tau niggi dongwo i tibi olangure de wai sinangwo pamua.

¹⁴ Te yal tau ha maing wai weni nir si tenangwo honagi iwe, endo de wai sikungwo meri wai ta sikanamua. Sikanangure tobo wai weni tenangure inangwo pamua.

¹⁵ Te yal tau ha maing gogo nir si tenangwo honagi iwe, endo de ulgi engwo meri honagi wai sinamua. Sinangure honagi ongwwo i tobo ta ikinamua. Ikire yal i gul ire honagi ongwwo i para endo de wai sinamba, God nin yali aki di inangwo pamua.

God oo ke pangwo ha maing pungwo arihobi mongwo ha

¹⁶ God Kwiang ni yalhobi yon wu bimia, God oo ke pangwo meri molga pamua di pirikino?

¹⁷ Oo kepangwo meri monia, oo i ol gogo dal tenangiwe, God ni ere ol gogo dal ni tenangwo pamua. God oo kepangwo i mama weni dinama dire kemia. Kengwo oo iwe, nan arihobi mominua. Molere amane monaminga pire God kene ol na tomua.

Nan ari tau haang awala galkinaminga ha

¹⁸ Nin du nomani sinanga sire nomani siga i wai pai dimia di pire bol yakio. Ni yalta na nomani bir pamio, ganba talhan maing para weni pir po siwa dinangwo yal i hon nomani si kulu sire u talwo nala dire monangwo, God nomani bir tenangwo ire monangwo pamua.

¹⁹ Ganba ari hobi yal ta hanere nomani bir pamua dimba, God hanere du nomani pama di hamua. Hangwo ha iwe, ha maing buku ha yu di emia. “Yal ta na nomani bir pamia singaba moliwa di pire han gala mala dire wa i namba, nomani pangwo i God ire kwaling pera di engure, wabo sire gumang hol ya pamua.” *Jop 5:13*

²⁰ Te ha maing buku ha ta yu di emia. “Nomani bir pangwo yal i maing pir po siya di pimba, God hanere pir po sikima di hamua.” *Sam 94:11*

²¹ Yu dimia pire ni arihobi ari tal yu omua dire haang awala galere pi tege enanga paikimia talhan para para weni ire kunung bengwo monua.

²² Na Pol ire, Apolos ire, Pita ire dire, grana para pir pisolinia. Mo pai hon ya, gonanga ya, tal omaga u tibi ongwo hanga ya, te emgi u tibi nangwo hananga ya, hobi para weni ni yalhobi talni dimia inua.

²³ Ire monga iwe, ni arihobi hobani Kraist momio, te Kraist hobang God momua.

4

God nin honagi ari eber si tenangwo ha

¹ Na yalhobi Kraist honagi yal mominia. God ha miling pangwo di kul si engwo i memini di tibi ol

na tere, kene ole nir si tenama dire i na ana bani engwo pamia di na hano.

² Ha maing honagi kene ominga hobi honagi hong yal God wine ol tere honagi wai ol tere siga wa tekinaminga pamua.

³ Na honagi olga i wai pam mo, paikim mo? Ni yalhobi nomani sire ebir si na tenanga i tamama di pirio, te nan ebir si teralga i para tamamua.

⁴ Tamamba, na honagi olga wai pamua di piriba, na nan nomani si pire diiwa. Diga i paikimia God tani na olga maing han po simia, ebir si na tenangwo wai pamua.

⁵ Ena habang omaga olo kul ekungwo monga haung i, ni yalhobi enin ta ha maing honagi olere ha nir si tongwo maing hanere ni onga pamua, ni onga paikimua, dire, ebir si tenanga paikimua. Paikimba, Kraist ti hon unangwo haung, ari para weni talhan kul si ol waminio, te nomani sina ali nomani si piminga meri ari maulung bani i tibi olangure hanaminga pamua. I tibi olamia olere, ari nan ol waminga maing God hanere tobo kunung pire na tenangwo pamua.

Korin arihobi nin haang awala gangwo ha

⁶ Ena hobo, omaga ha bol ega i na Apolos kina ha maing honagi obilga bani di bole di ni teiwa. Di bole diga i ha nir si tongwo hobi nin memini pangwo meri wine ole di ni tongwo i, obil memini pir po sinana dire di bole di ni teiwa. Tega ipire ha maing nir si ni tongwo yal ta haang a yuwo ol tenan mo, yal ta haang a ime ol tenan mo, tal yu onanga paikimia pisolo.

⁷ Yahuno hobo, ni ari tibi monana dire ara yulang ni tome? Nomani bir pare talhan ol wanga i God ni tekimo? Ni tongwo ol wangiwe. Ol wanga i talongure nin han a yuwo oline? Talhan i ni hobang mono? Ta molkinia, God hobang momua, hang a yuwo olanga pamua.

⁸ Ayo, ni yalhobi, ha maing para pir po siwa, memini para weni pir po sigere nomani bir pamua, ha maing singaba mole ha diga arihobi para pimua dinga iwe, eke, na wa kwiana umue. Umba, ni ha maing pir po sire singaba monanga, na para monaminga pamba, molkiminua.

⁹ Molkire na piriga, nan aposel hobi yal bina yal monaminio, te arihobi na i talwo pare na sirala dire han honangwo monaminio, kwia ensel ya arihobi na wa gol na tenama dire God na aule pi maulung bani ema di piriwa.

¹⁰ Pire Kraist haang dal yuwo ere maa e tenaminga pire na aposel hobi ari du dungwo mominba, ni yalhobi Kraist kina pana gale mole nomani bir pangwo monirawa. Na yalhobi yulana ura dimba, ni yalhobi nona pare nimni monirawa. Te na aposel hobi hana ta pirikimba, ni yalhobi han awala gangure arihobi maa e ni tomirawa.

¹¹ Na yalhobi mena bir gole, nir gole moli uminga, uminga, omaga ere ya gol mominua. Gal goling meger sungwo pire gwi di yangwo a yuwo ere waminua. Ari hobi na hanere aling a bli dire na si yuwo ya olimua. Olungure ami di mama monaminga ai ta dikimua.

¹² Homena nenamna dire honagi nega dire olere nominua. Yal ta ha erin mongwo di na

tongure na God yal i aki di tenama dire ha ura pangwo mong di tominua.

¹³ Yal ta talime kura bolimbani au si na tongure han uning sire mominua. Te yal ta gauna ha sire kura ha di na tongure ha wai pangwo di holo ol tominua. Tere homena keuru pia si mena olungwo meri mominua. Mole ari bali si yare mongwo meri mole kara u digan sire moma di na hangure moli uminua.

Korin yalhobi Pol nin waga meri wanama dire awa di tongwo ha

¹⁴ Ha mining bol ni tegiwe, gai gonana dire ta bol ni tekia. Wana auna monia, krehaman tani di ni teya pirere, ha maing a i si ware nimni monana di pire bol ni teiwa.

¹⁵ Omaga ni yalhobi monga sina i ari miki weni aire ha maing nir si ni tenamba, nabin tani na molia. Homa Yisas Kraist algi ya bole ol wai ol na tongwo ha i, ure di tibi ol ni tegere pir tere a i si ware doling bonga i nabin tani moliwa.

¹⁶ Na ha maing hol egeriga meri ni arihobi ere yu egerana dire krehaman ha di ni teiwa.

¹⁷ Tere egeranga pire yal Timoti bai nu si ni monga bani oliwa. Na ha maing honagi olga i yali mining aki dimia na wana tani mongure yona milna teiwa. Kraist sigare kul na tongure nan u wai pire moli ominga krehaman ha i na i ware ha maing oo hona hona i nir si tega meri yal Timoti si hon e ni tenama dire bai nu si olalga unamua.

¹⁸ Ena ni yal tau na hunama di pire nin pinga meri ol ware klu si wanua.

¹⁹ Wanba God na ni monga bani unama di pinangwo haya uralua. Uralgiwe, klu si wanga hobi ha dire ol wanga maing pirere ebir si ni teralue.

²⁰ God kene ol na tongwo maing krehaman ha pangwo iwe, gran bani yamoni di olanga paikimia. Dire a i si ware i nomani sina ere nimni monanga ha dimua.

²¹ Na uralgiwe, kura ha di ni terala dire ural mo, te yona milna ni tere a yo te ni terala dire ural mo, ha suri nomani si pire di na tenana dire sirin boliwa.

5

Korin malgi yal al wou si wangwo ha

¹ Ena ari ha wai ol i ungwo piriga. Ni yalhobi monga sina i yal ta pi nin irang al hon ingwo i kina pare tal maing nigidi dongwo ta i ona dungwo piria. Tal yu onga i ha maing pirikungwo hobi ereyu olala di pirikimua.

² Ni monga sina i yal ta yu onga iwe, talongwo nin han dal yuwo ere demini ol ine? Ni yalhobi min bilere hai mere monanga pamba. Yu ongwo yali kina ereho monanga kara nigidi denamia ere pi banta monama dire hobale olo.

³ Na iwe, ni yalhobi kina molkiba, ni monga sinali yal ta tal ongwo i na yona ali u kura ongure nomani si pire di ni teiwa. Na ni yalhobi kina molalga mere Yisas haang pirere haya ebir sire krehaman di ni tegiwe.

⁴⁻⁵ Ni yalhobi u ku bole monanga na ha digarai pinanga tal nigidi dongwo ongwo yal irai ha di mole aule i pi Seten kene ongwo bani olo. Olanga

Seten yali gaung isusu ol tenangure, Yisas hobang momia i tibi olangwo gin i yali nomani nin aki di inamua.

Korin malgi wou sungwo yal al iwe dole i banta olungwo ha

⁶ Ni monga sina i yal ta yu ongwo ipire ni yalhobi nin han a yuwo ole demini si inanga pam mo? Ta paikimua di pirikino? Ha ta si aine aine dungwo pinga i hon nomani si piro.

“Marasin yis wainta weniga ire homena pilaua kina imu dire nonere u bir omua.”

⁷ Marasin yis ongwo meri tal nigi dongwo ongwo yali ya monangwo pring para u ni au sinangwo pamia, yali doling i mena olo. Olanga pilaua marasin ekungwo wai dungwo meri monanua. Monanba, Kraist ol wai ol ni tongwo ipire wai molala di pire molo. Yuda ari kun sipi sipi sire algi yal bole God tongwo pring wai sungwo meri omaga Kraist para gol na tere algi ya bole God tomia prina wai simua. Simia wai moli naminga hol akun ol na tomua.

⁸ Yu omia nan nomani si kulu si pire homa tal nigi dongwo ol waminga tali hon olkire ha weni kara dire amane moli omno.

⁹ Pasi ta homa bol ni tega irawe, ha yu diiraya. Ha maing pire wou si wangwo yalhobi pana galkio di ni teirawa.

¹⁰ Tega ha iwe, ganba ari ha i pirikire, mena mole, yal al wou sire, yong inaning girungure, talhan para weni na talna muru dinama di pire, lo isusu olere, so gal bala hulu maa e tere, ol wangwo hobi pana gal tekinanga, hol bangi u

kel dinangwo guman yaure wananga wai paikiamia, yalhobi pana gal tekio dire hobang si ni tekiwa.

¹¹ Tekiba ni ha maing pinga hobi monga sina i yal ta ha maing pinamba, wou sire, talhan para weni yong inaning girungure, so gal bala hulu pir tere, ha nigidi dongwo dire, spak ole, yal ta taling tol di nere, yu onangwo yali pana gal tekire, u mala unangure homena ereho nekio.

¹² Ha maing pirikire ya mongwo hobi nan ebir si tenaminga paikimia.

¹³ God tani ebir si tenangwo pamua. Pamba, ha maing pire monga hobi yal ta monangwo pare paikire onangwo irai ni ebir si tenanga pamia. Pangwo ipire ha maing buku ha yu di emia, “Ni monga sina i yal ta tal nigidi dongwo onangwo hananga irai si hobale milin ta olo.” *Diu 17:7; 22:21,24*

6

Ha maing pinga hobi enin ta ha hol ol tekinanga ha

¹ Ena ni yalhobi monga sina i yal sutani ha hol panangwo irai ha maing pinga hobi, u ku bol mole, ol wai si tenanga pamba, talongure gabman ha maing pirikungwo hobi mongwo bani one? Onga i gai golkino?

² Emgi ari para weni ha hol ol tenangwo habang i, nan God kul engwo mominga hobi, ebir si tenaminga pamia di pirikino? Ari para weni ha hol ole ebir si tenanga pire talongwo omaga ha migi pangwo i di kunung olekine?

³ Emgi nan ari ha maing piminga hobi kwia ensel para weni ere ha hol ol tere ha di kunung ol tenaminga pamia di pirikino? Ol tenaminga iwe, ganba baniya ta mangwo ha pangwo i, di kunung olekinamno? Di kunung olaminga pamua.

⁴ Pangwo ipire ha hol ta ni yalhobi monga sina i panangworai, nin ole di wai sinanga pamba, talongure ha maing pir tekire mena wangwo yal ta mongwo bani pire ha hol one?

⁵ Onga i gai paikimo? Ni monga sina i yal taniga nomani bir paikimo? Pangwiwe. Pamia ha i dire a yo te ni tenangwo pamua.

⁶ Pamba, ni yalhobi ha hol ta pangwo gin i, Kraist pir tekungwo ari mongwo bani ogere ha hol ol na tenamua dingiwe, talongwo dine? I dinga paikimua.

⁷ Ena ni ari ha maing pire monga sina i ha hol panangworai, nimni molkinia tal nigi dongwo pring hobi u ni au simia ari hobi hanere a ime ol ni tomua. Tal digan ol ni tenangwo mo, te talhan a nenanga yal ta kuni nenangwo mo, i tamamia dire pir uning si monanga wai weni panamua.

⁸ Panamba, ni yalhobi nin tal digan ole, bal tere, kuni nere, nin ening hobi ol gogo dal tengiwe.

⁹⁻¹⁰ Tenga meri ol wanangwo hobi God kene ongwo bani ta pi hankinangwo pamia di pirikino? Yal al wou sungwo hobi mo, sogal bala hulu te kumoigi posin kumo gia para yulang pama di pir tongwo hobi mo, yagr su nin yong inaning girungure yal enin ta i al parungwo meri mongwo hobi mo, kuni nongwo hobi mo, yal ta taling han don gole na talna muru dinama di pungwo hobi mo, nir bia nere spak ongwo hobi

mo, gaung ha si tongwo hobi, yal ta taling tol di irala dire kura kigi ol wangwo hobi mo, tal yu ol wangwo hobi God kene ongwo bani ta nu ke tekinangure ta pi hankinamua.

¹¹ Ni yalhobi monga sina i yal tau homa yu ol wania. Wanba, tal nigi dongwo ol wanga pring pai ni tongwo i God kri di ole ni tomio, te God kul engwo monana dire ni pare emio, te Yisas Kraist nin algi ya bole ol wai ol na tomia dire a i si wangere God Kwiang ni hanere ganba ari nigi denba, tal dime dire ol wana di ni hamua.

Nan gauna God tenaminga ha

¹² God mana di na tekimia talhan para weni olalga tamama di pinanga paikimia, gai golo. Oli onga i ni han holgi di mole yon agal wunamia oli nala di pirikio. Talhan para weni olere arihobi aki di terala di pinga i wai pamba, tal tau onga i ari hobi aki di tekire hol si pera di tenia, hon olkio.

¹³ Homena nomingiwe, God yona ol engure te yona iwe, homena kunung i na to dire yona agal wungure tominia. Tominba homena ta ta para weni nenamna di pire ne i naminga paikimia. Yona homena kina taling su iwe, ganba baniya wai sinama dire God ol e na tomua. Gauna iwe, agal wu wara al ama wou sinama dire God ol ekimia. Ol ekirere, nan gauna Kraist ol wai ol na tere hobang monama dire God gauna ol emua. Ol engure Kraist gauna i hobang mole kene ol tomua.

¹⁴ Kraist gongwo bani God uling yungure airimia. Airungwo meri nan para gonaminba, God ulna yunangure hon airamina.

¹⁵ Nan gauna iwe, Kraist hobang momia di piro. Kraist ha maing piminga hobi kina u tani pire mominua. Mominga ipire nan gauna iwe, i pi yal wou si wangwo al ama hobi tenamno? Ta tekinaminga pamua.

¹⁶ Yal ta pi yal wou si wangwo al ama hobi kina si daule monangwo, yal al suri u tani namia di pirikino? Ha maing buku God ha yu di emia. “Yal al suri gaung gwa sire u tani nangwo pamua.” *Jen 2:24*

¹⁷ Pamba, yal ta Kraist kina guwa sinangwo iwe, yasuri nomani u tani nangwo pamua.

¹⁸ Yal al kuni wou si wanga i pisole hon olkio. Ena arihobi tal nigi dongwo maing maing ol ware nin gaung bani ol gogo dal ikimba, yal al wou sungwo tani iwe, ari gaung bani ol gogo dal imua.

¹⁹ Ingwo ipire nan gauna iwe, hobang nan ta molkiminia, God Kwiang oo kepangwo meri dimia, God nin Kwiang na tongure yona wu bilere, mol pai olere, hobang momua.

²⁰ Molere Kraist ni bini sirala dire nin algi ya bole tobo bir God tomia. Tongwo iwe, ni yalhobi arihobi God haang a yuwo ole maa e tenama dire nomani gaun honagi wai weni ole molo.

7

Al hon inanga ha

¹ Ena ni pasi ta bole sirin bol na tengiwe, na memini pangwo meri di tibi ol ni terala piro. Yal ta al ikire yal temine monangwo i, yal i tal wai mere onamua.

² Onamba, yal al wou sire tal maing nigi dongwo i tibi olimia. Olungwo ipire yal tan tani

al nin nin kene ole i wanangure, te alhobi ere yal tani tani heba bil tere monangwo pamua.

³ Wiimbi eumbi hobi yal al memini pangwo pring taga pamia. Yalhobi eungbi kina parabilua dinangwo eungbi nona panangwo i niggi domio, te eungbi hobi wiimbi kina parabilua dinangwo wiimbi nona panangwo i ere para niggi domua.

⁴ Eungbi hobi nin gaung kene ole monangwo paikimia, wiimbi kene onangwo pamio, te wiimbi hobi ere nin gaung kene onangwo paikimba, eumbi hobi nin kene ol tenangwo pamua.

⁵ Pring taga pangwo i pire gaun iwe, ni yal al suri nin gaun dimia, pi gaun si bare monanga i wai pamua. Pamba, ni yal al hobi gin ta nomani tani ere sare su mo tani nan nan mole God ha di tenaminua dire, eunbi kina yon tani ere nin nin mole God ha ditengana i wai pamua. Ni yal al suri ha homa di tani olekirere, tal yu onanga i niggi domua. Di bonanga haung i wai sinangwo irai, Seten ni kraun sinangwo pamia i pire u tani po.

⁶ Na ha homa di ni tega sirin bol na tengarai, krehaman ha ta dikiba, ni arihobi yu onanga pangwo ipire di ba bol ni teiwa.

⁷ Na molga meri ni yalhobi para yu monana dire na wai piriba, yal tan tani mol pai bli nin nin onama dire God yulang ni tomua. Tere tau temine monama dire yulang tomio, tau yal al monama dire yulang tomua.

⁸ Ena kumil ama al werai mol pai onanga mere di ni teralia piro. Na yamoni molga meri ni arihobi ere yu monanga wai panamua.

⁹ Yu diiba, yal ta yon inaning girangure bin hamil bolala di pire nin nomani kene olekinanga

nigi domia, al bring sire inanga pamua. Ya mole yon agal wunangure bin hamil bonanga u nigi kara denanua.

¹⁰⁻¹¹ Ni wiing eung hobi memini pangwo meri krehaman di ni teralia. Na nan piriga meri pire ta dikia. God grang wine ole di ni teralia piro. Agr yal ta eumbi monangwiwe, wiimbi aidole u yal ta nangwo paikimua. Agr ta wiimbi aidole nin monan mo, hon winimbi kina gumana pule ire u tani nanga i wai pamia, yal hon onga i nigi domua. Te ni yalhobi iwe, eunbi erepo di tenanga i, nigi kara domua.

¹² Na omaga ari tau ha di teralia. Diralga ha iwe, God krehaman ha dikiralia, na nan piriga meri diralia piro. Yal ta Kraist pir tere monangure eumbi Kraist pir tekinamia. Yu onangure yal al suri siwaire u tani nabilua dinangwo yali eumbi aidolekinangwo pamua.

¹³ Te al ta Kraist pir tere monamia. Monangure wiimbi Kraist pir tekinamia, yal al suri siwaire u tani pire molabilua dinangwo al i wiimbi ta aidolekinangwo pamua.

¹⁴ Al ta God pir tenamba, wiimbi God pir tekinamua. Tekinamba, yal i pi eumbi kina si daule monangwo i, God hanere yal al suri wai moma di hanere God honagi tenangure onangwo pamua. Te yal ta God pir tenamba, eumbi God pir tekinamia. Tekinamba, yal al suri si daule monangwo i, God hanere yal al suri wai moma di hanamua. Yu di hankinangwo gir kul nenangwo hobi ha maing pirikungwo ari gir kul nongwo mongwo meri moma di hanamba, God nin na wana auna moma di hanamua.

¹⁵ Yal tau ha maing pirikungwo hobi al ha maing pungwo ire nigi de pir tere aidolangwo pamua. Yisas pir tongwo yal al hobi al pi winambi kina si daule molabil mo, nan molal mo, di pinangure, te yalhobi pi eunambi kina si daule molabil mo, nan molal mo, di pinangwo hobi, God yon a ura dinama dire nin nomani si pinangwomeri onanga pamua. Pamba, ni alhobi pi yal ta hon inanga paikimio, te yalhobi ere pi al ta hon inanga paikimua.

¹⁶ Al hobo, ni winimbi ha maing pirikungwo hobi, pana gale mole aki di tengere Yisas pir tenam mo, tekinam mo, maing pir po sakinua. Te ni yalhobi, eunbi Kraist pir tekungwo hobi pana gale mole aki di tengere Kraist pir tenam mo, tekinam mo, ni ere pir po sakinua.

God tal wai onama dire eber si na tongwo meri ole monaminga ha

¹⁷ Ena na krehaman ha ta i ware ha maing oo hona hona nir si tei oga i maing yu pamia. God ni ari hobi mol pai onana di pire eber si ni tongwo meri ire wa molo.

¹⁸ God dolna bonana dire ni yalhobi gala dungwo haung yal tau gaun bol olinio, te tau gaun bol olekinua. Gaun bol olinga bini pangwo hobi hon kri di olala di pirekio, te gaun ya dungwo hobi hon bolala di pirekio.

¹⁹ Tau gaun bol olenio, tau gaun bol olekinga i ta mamia. God krehaman ha tani wine onanga i wai pamua.

²⁰ God dolna bonana dire ni gala dungwo haung mol pai onga meri ole ole molo. God ni gala

dungwo haung i, yal ta ni han hongure honagi ol monia. Monga i aidole pi honagi ta olala di pirekio.

²¹ Pirekire moli nanba, emgi God han gule ole nin hol i tibi ol ni tenangure malgi nanga pamua.

²² Ni han hongure nir honagi yal monba, God ni gala dimia tal nigi dongwo ol wanga pring ni han hongwo i gule ole ni tomia. Tongure sigare kule u wai onia nir honagi onga i tamamia nigi de pirekio. Te nin oon malgi ya monga hobi monba, God ni gala dimia Kraist ni han hongure honagi ari monua.

²³ Mongiwe, Kraist ni bini sirala dire nin algi ya bole tobo bir God tomia ari talhan tau kulung pire maa e tekio.

²⁴ Ena girhobo, God ni gala dungure doling bonga haung mol pai ebir si ni tongure mol pai onga tali omaga ere yu ol i pire God kina pana gale monanga aki di ni tenangwo pamua.

Kumil ama biame hobi ol wananga ha

²⁵ Ena kumil ama moli nangwo maing God krehaman ha ta dikimia, God milna pir na tere yulang na tomia ha i diralga ere pir na tenanga pamua.

²⁶ Omaga Yisas pir tominga hobi kura tal oun dongwo u na au sinamia, kumil ta pi ama ta ikinamio, te ama ere pi kumil ta pi ikinangwo pamua. Pangwo i pire al ire kene onangwo haung ta dikanamua.

²⁷ Yal ta al homa ingiwe, tal wo tani aidole nala di pirekio. Te al inga hobi iwe, al ta u na honama di pirekio.

²⁸ Yu diiba, al inangiwe, tal nigi dongwo ta olekinanua. Ama hobi ere pi yal heba bil tenangiwe, ere tal nigi dongwo ta olekinanua. Yu onaniba, yal al ire u tani pire monanga bani ganba bania kura tal oun dongwo u ni au sikinama dire ha i di ni teiwa.

²⁹ Ena na enambi hobo, tal oun dongwo u ni au sinamba, haung obilga gul inangere wai sinamua. Sinangwo ipire al inga hobi al pir tekirere yal ta al ikire mongwo meri mole God honagi nega dire ole molo.

³⁰ Milni gul sungure tal olale di pinga hobi yong horega ongwō ari tau mongwo meri molo. Milni pangure gun ere monga hobi yal ta gumang yaure mongwo meri molo. Bona gana bring singa hobi yal tau bona gana bring sikire mongwo tali molo.

³¹ Bisnisi ole stua honagi onga hobi yal tau bisnisi honagi olkire mongwo meri molo. Nan ganba bane mominga ganba i omaga wai sinangure ganba hon i tibi ol na tenama di piriwa.

³² Ni yalhobi kraun aule nin nomani si oun dekire monana di piriwa. Al ikungwo yalhobi kraung aulekire God na wai hanama dire Kraist tani honagi ol tere wamua.

³³ Wamba, al ingwo yal i eunambi na wai hanama dire ganba tali pir tere ol wamua.

³⁴ Ol ware Kraist honagi ol teral mo, eunambi ol teral mo, dire kraung aule God honagi ol bama dimua. Ena ama biame hobi ire, ama yal ikungwo hobi ire dire, Kraist honagi ol terala dire nomani gaung tani ere omua. Omba, al yal ingwo hobi kraung aule ganba tali pire tere honagi olgere

winambi wai hanama di pimua. Pire God honagi ol bama dimua.

³⁵ Na ni yalhobi mol pai oli nanga yo tekinama dire aki di ni tere ene kwane galiwa. Galere ni yalhobi tal dime dire olere Kraist honagi ol tere pir hobo kul tere nomani gogo sikinana dire ha i di ni teiwa.

³⁶ Ena yal ta ama nu kengwo yal i, ama i irala dire gaung tal i pungwo mongure ama bi enama di pire nin nomani si pungwo meri onamua. Olere ama bring sire mongwo i para inangwo pamia tal nigidi dongwo ta olkinamua.

³⁷ Olekinamba, yal ta ama nu kengwo yal i gaung tali pir yuwo ekire ama ikirala di pire han uning si olangwo wai pamua.

³⁸ Yu pangwo ipire yal ama nu kere bring sire ingwo i wai pamba, te yal ama nu kere aidole ya moni mole nomani tani ere God honagi ol tenangwo i wai weni pamua.

³⁹ Al ta wiimbi hon mongwo haung gaung si bare mole yal ta nangwo paikimba, wiimbi gonangure yal ta nangwo pamua. Nangwiwe, yal ta ha maing pirekire mena wangwo yalhobi inangwo paikimba, ha maing pire yal temine monangwo ta inangwo wai pamua.

⁴⁰ Pamba, na pirega ya moni monangwo miling panama di piriwa. Pirigiwe, na nan nomani si pire diya di piriba, God Kwiang aki di na tongure diga pamue.

8

Gal bala hulu hau ke tenangwo ha

¹ Ena ari kun si kere kwia ya, so gal bala hulu hau ke tongwo ha i pirala dire sirin bonga i di ni teralia piro. Nan arihobi ganba maing pangwo i para pire hanere ominua di ware grana u tani ominua. Ari kun si kere so gal bala hulu hau ke tongwo maing ha piminia. Ha di waminga i ha pangwo diminua di piminua. Piminga ha i nan gauna aki di na tekimia nan gauna pir yuwo ere di waminga pamua. Pamba, ari para weni yona milna tenaminga nan ari nimni monaminga pamua.

² Yal ta nin pirere na tal maing para weni haniwa dungwo yali ogolo ta han pa dikimba, gogo du nomani pangure di wamua.

³ Wamba, yal ta yong miling God tongure God yali gumang han po simua.

⁴ Yu ongwawe, ari kun si kere kwia ya, so gal bala hulu hau ke tongwo maing yu pamia. So gal bala hulu yulang ta paikimia, God obil yulang pamia, weni kara momia, hobang su ta molkimia, God tani hobang moma di piminua.

⁵ Hamen ganba bani arihobi tal ta hanere kwia momia kene ol na tomua dimia.

⁶ Dimba, Nabe God tani weni molere, talhan para weni ol emua. Engwo i pire yal i tani maa e tere moli ominua. Te talhan hobi hobang tani Yisas Kraist momia. Mongwo i pire God talhan para weni ol emua. Engure Yisas bling memini mole yulang na tongure mol pai ominua.

⁷ Yu omba, yal tau tal ongwwo tali ta yu nomani si ire olkimua. Olkire yalhobi homa kwia ya, so gal bala hulu yulang ama di pire omaga kun sire hau ke tongwo i nenaminba, so gal bala hulu hau

ke tomia kwiana sina ali nona paikinangwo ol nigi de na tenamia di pire, nomani susu sire mai tomua.

⁸ Homena gogo nenaminga i aki di na tenangure God na wai hanamo? Aki di na tekinamia na wai hankinamia. Homena gogo nekinaminga God tobo na tekinamio, nenaminga para tobo na tekinangwo pamua.

⁹ Ena yu pamba, tal ta na han holkimia gogo nerala di pire nenanga, yal ta ha maing ogolo pirekinangwo yal i nomia neralia dire ne i nangwo ni wabo si tenania hogal sinangwo pangwo i pire nekio.

¹⁰ Ni nomani bir pangwo hobi gal bala hulu oo ala pire hau ke tongwo nenanga yal ta hanere nongwo i wai pam mo, nigi dom mo, dire nomani ebir si pinamia. Nomani si pire yal i gal bala hulu hau ke tongwo i obilga nerala na to dinamia. Dire nenamia. Nomani nekio di tomba, gogo nenamia.

¹¹ Nenamba, ha maing ogolo pir tekimia, Kraist algi ya bole gol tomba, yali nomani su su sinangure ni nomani bir pangwo i wabo si tenania hogal sinamua.

¹² Sinangwiwe, ni tal nigi dongwo olere wabo si tenania yal i nomani bir paikinamia kwiang si gonanua. Gonanga yali tani ol tekinania Kraist para ol tenanua.

¹³ Yu onangwo ipire nan homena gogo nenamingere enan ta hogal sinangwo pamia, yal i tal nigi dongwo olkinama dire hau mai tere moli naminga naminua.

9

Pol aposel honagi ongwo i tobo ikire wai pungwo ha

¹ Na Pol molia. Molere na ari krehaman ha wine olgere kene ol na tongwo pamo? Ta paikimia. Paikimba, ari tau tal nigi dongwo olkinama dire ha tau kene ol na tomia wine olia di piriwa. God na bai nu sungure wine olere aposel honagi olkio? Oliwa. Nan ganba ari hobi hobana tani Yisas gumang hankio? Haniwa. Na honagi olga i ni yalhobi hol kwaling ta onga i pisole Yisas ongwo hol i doling bolkino? Doling bonua.

² Ari tau God bai nu sungwo yal aposel moma di na hankimba, ni yalhobi na aposel moma di na hangarai. Ni yalhobi Kraist kina pana gal tere u tani onga i pire na aposel moma dire na i tibi olinua.

³ Ena arihobi Pol mole ol wangwo maing nigi domua dire gauna ha sungwo i ha mong yu diteya.

⁴ Na ha maing honagi olga i yalhobi yong miling na tere homena aki di na tenangwo paikimo? Pangwiwe.

⁵ Te na aposel, enan tau Yisas ebering hobi, Pita kina ha maing a i sire pungwo al ta ire ha maing honagi ole a ire wangwo mere na ere yu eunambi a ire wanaminga paikimo? Pamua.

⁶ Te na Banabas kina obil ha maing honagi ole gaung honagi ole dinamno?

⁷ Soldia er kwi nu mongwo hobi nin moni ire homena nomo? Ta nekimia, Gabman aling bani kwi ole homena nomua. Nongwo meri na yasu ere yu kwi ole nekinamno? Nenaminio,

te homena ya nongwo hobi homena aang denangwo bule nin nekinamo? Nenangwo pamua. Te yal tau kun bilimahau kul nere aming niring dirangwo nin nekinamo? Nenangwo pamua. Nenangwo meri na yasuri ha maing honagi ole nerabilue.

⁸ Na ari nomani si pinga meri di ba bol ni teiwa. Teiba, tega ha iwe, God krehaman ha Moses bol engwo i ere yu dungwo pamua.

⁹ “Kun bilimahau homena witi miling gaang sinama dire i sina olanga egere nonere gaang sungwo i, sire miling tau nenangwo honagi ongwo meri pire nenamia mana ditekio.” *Diu 25:4*

God ha dungwo kun bilimahau weni han dimo?

¹⁰ I ta han dikimia. God honagi ol tongwo hobi di bole dimua. Yal ta ganba gula dungure yal ta homena yamua. Honagi yu ongwiwe, aang dere kul engure homena bule nerala dire honagi yu omua.

¹¹ Na yasuri ha maing miling ni yalhobi monga sina i yaminia. Yaminga i tobo na na tekinano? Tenanga pamua.

¹² Ni yalhobi ari honagi aki di ni tongwo yal i tobo tengere imia. Ingwo meri na yasuri yu na tenanga pamue. Pamba ni yalhobi tal ta na tenana di pirekiwa. Na tekinanga Kraist gol na tere ol wai ol na tongwo ha i si pera dikimingere para pi kunung benama di pire gul honagi oun dongwo ire ol mobilue.

¹³ Yuda ha maing oo malgi honagi ongwo hobi ha maing oo homena iku bole God tongwo i, nere mongwo hangirawe. Te Yuda ha maing oo ala bol

guma tongwo bani God hau si ke tere tau bol kene ongwo yali nongwo hangirawe.

¹⁴ Tal yu ongwo meri Kraist ol wai ol na tongwo ha i di tibi ol waminga hobi tobo inama dire God Lo krehaman ha di tibi olungwo iwe, ha maing pungwo ari hobi tenangwo pire di tibi olimua.

Luk 10:7,8

¹⁵ Di tibi olimba, ni yalhobi omaga tobo na tenana dire ta dikiwa. Te talhan na tenana dire pasi bol ni tekiwa. Yamoni pirari pare ha maing di ni teralga wai piria, menang gole golalga tamamia di pire tobo na to di ni tekiralua. Di ni tekiralga na nan ol waga maing arihobi hanere, yali pirari pare ya moni ol na tomua dire hana awala ganangwo pamua.

¹⁶ Na Yisas gol na tere ol wai ol na tongwo ha arihobi yulang bole di tega pamia, na nan mo ere gun eralga paikimua. Paikimba, God grang wine ole di ni teiwa. Yisas gol na tere ol wai ol na tongwo ha maing di tibi ol tekiralga, ayo God pring bir weni na tenangwo pangwe.

¹⁷ Na honagi olga iwe, na nan pirega meri pire olalga tobo iralga pamue. Pamba, God honagi yal molia. Molere ya moni pirari pare ol ni teiwa.

¹⁸ Na honagi olga i pire tal tobo irale? Na tobo iralga yu pamia. Yisas gol na tere ol wai ol na tongwo ha maing di tibi ol tegiwe, tobo iralga pamba, pirari pare ya moni di tibi ol teya. Tere milna pangwo i tobo omaga haya iya di priwa.

Pol ari para weni nir honagi ol tongwo ha

¹⁹ Ena yal ta na han hongure ganba ari memini pangwo meri honagi ol tere ta molkiwa. Molkiba

ari miki weni Yisas pir tenama dire ari para weni na han hongure honagi ol te moliwa.

²⁰ Molere Yuda ari mongwo bani honagi ol tega i, Yuda ari Yisas pir tenama dire Yuda ari nin memini pangwo meri ol teiwa. Lo krehaman ha ana holo holo kene ol na tekimba, Yuda ari Yisas pir tenama dire krehaman ha kene ol na tomia di pire ol waiwa.

²¹ Waga meri wiyol mongwo bani honagi ol tega i wiyol hobi Yisas pir tenama dire wiyol memini pangwo meri ol teiwa. Ol tere Lo krehaman ha ana holo holo kene ol na tekimia di pire ol waiwa. Yu ol wagiwe, God krehaman ha wine olkiwa diyo? Ta dikia. Kraist krehaman ha kene ol na tongwiwe, God krehaman ha kina u tani omua.

²² Kraist pir tere nimni molkungwo hobi nimni monama dire yalhobi mongwo meri na mol tere moliwa. Wiyol para weni Yisas pir tenangwo aki di tere aule i pi Yisas kebering bani tabin si erala dire wiyol para weni memini pangwo mere meri na mol tere moli oiwa. Pirere tal maing wai ongwo meri ol teiwa. Tere tal nigi dongwo ongwo meri ta olkiwa.

²³ Na yu ol wagiwe, Kraist nin algi ya bole ol wai ol na tongwo ipire na para ol na tomia na arihobi kina wama di irala dire ebir si teiwa.

Nan bli si pi pi ole tobo inaminga ha

²⁴ Tal ta engwo irala dire ari miki hama bare bli si omba, yal taniga iri si homa ere imua. Ingwo meri, God tobo na tenangwo pangwo ipire ha maing hol i hama bare bli si pio.

²⁵ Ari emgi hama bare bli sirala di pinangwo hobi gaung kene ole mole pire kenba kenba bli

si wa wa ole kebering kulang pamua. Emgi hama bare pire er kuung wai sungwo gal irala di pire yu omua. Omba, breng gal i emgi bil yanamua. Bil yanamba, na yalhobi ha maing honagi ominga i, tobo inaminga ta bil yakinamia ya di panamua.

²⁶ Tobo i iralga pire hama bare bli si pire omeling han holo holo olere ongwo meri na God honagi yu ta ol tekiwa. Tekiba, yal ta aling a begi dire sungwo bol pa dungwo meri na God honagi yu ol teiwa.

²⁷ Na nan gauna pir tere tal nigi dongwo olkiralala di pire ha maing hol gumana tega holi bli si oiwa. Ogiwe, homa yal tau bli si namna wo dire, emgi na nan kwaling ta pire hogal sikirala dire bli sire oiwa.

10

Tal nigi dongwo u ni au sinangwo Kraist ai dolekinanga ha

¹ Ena enambi hobo, kwiana moya Moses doling bongwo hobi oli ongwo maing hon nomani si piro. Yalhobi te ongwo bangi kwahawa u yobilungwo kiang hankima dungwo pinirawa. *Eks 13:21-22*

Te yalhobi te ere pi Nol nir bina pa dungure nir saala di u mibi yolibi ongure maker bani iri si hoibi oma dungwo pinirawa. *Eks14:22-29*

² Pinga ha iwe, God nin muru kene ol tere kwahawa gule e tongwo ali molere, te nir sina wangwo i nir bil tongure Moses pir tere doling bongwo hobi moma dimua. Dungwo ha iwe, ha di bole dimia. Memini yalhobi Moses pir tere doling bongwo moma dungwo maing i tibi ol tomua.

3-4 Te God tal gumang hon dongwo olere, yalhobi nir homena wa dungwo bani i tibi ol tonggure nomua. *Eks 17:6*

Nere hulu bani nir nongwiwe, na ha di bole diralia. Hulu i Kraist momia, kina ereho wamua.

⁵ Wamba, God yalhobi miki weni wai hankimia yalhobi gole yone ganba po engwo bani ya bangi bangi di ongwo ongwo ari para wai simua.

⁶ Ena Moses doling bongwo hobi tal ongwo maing iwe, yalhobi tal niggi dongwo irala di pungwo mere nan ikinaminga pire awa di na tomua.

⁷ Te yal tau so gal bala hulu yong ba engwo i yulang pamia dire pir tongwo meri pir tekinaminga pire awa di na tomua. Yalhobi tal yu ol wangwo ipire ha maing buku yu dimia. “Ari yal al hobi nir homena nere wai pire aire egin imua.” *Eks 32:6*

⁸ Te yal tau yong inaning girungure wou sire tal niggi dongwo ongwo meri olkimno. Yalhobi tal yu ongwo i olere ari miki weni twenti tri tausen gol wai simua. *Nam 25:1-9*

⁹ Te nan yal tau God na sinam mo, na han uning si olam mo, nan suang i hanamna dire ongwo meri yu olkimno. Yalhobi yu ol wamia onba sungure gol wai simua. *Nam 21:5-6*

¹⁰ Yal tau God tolo wa tere omeling pege dire, yong ki ha ditongwo mere nan y dikimno. Yu ditongwo hobi si gongwo kwia ensel ure yalhobi si gol wai simua.

¹¹ Ena Moses doling bongwo hobi tal ol wangwo i ari tau maing pinama dire i tibi ol tomio, nan olkinaminga pire awa tani dire mining bol e na

tomua. Tongwo iwe, omaga male moli uminga haung i wai sinama di piriwa.

¹² Yal ta nin yulang bole nimni moliwa di pinga hobi hogal sikirala di pire kene wai ole molo.

¹³ Kraun sire, kela kul ni tongure kuni nomani tere wanga i, ni nin ta wakinia, ari para weni yu ol waminua. Ol waminba, Seten kraun si monangwo monangwo hogal sirala di onanga, na Seten erepo di teralua dire God ani kere e ni tongwo meri ol ni tenangwo pamia. Pangwo ipire kela kule, kraun si ni tenangwo mana dinanga hol i tibi ol ni tenamia. Kela kule, kraun si ni tenangwo gin i mana dinanga pire yulang ni tere, te nimni mole monanga pire hol ta i tibi ol ni tenamua.

Nan God kwia kumo kina ereho pir tek-inaminga ha

¹⁴ Ena na yolna hobo, gal bala hulu yong ba engwo i yulang pamia dire maa e tongwo hol i mobin hal wa to.

¹⁵ Ni ari hobi nin nomani panga monia, ha di ni tega i wai pam mo, paikim mo, nin ebir si piro.

¹⁶ Nir wain mulu hau ala tulungure God maa e tominga i, Kraist algi garu dimia, nan nere Kraist yulang ire u tani homno? Ominua. Te homena breti a bigi dire nominga i, Kraist yulang gaung nominia, nan ari hobi Kraist yulang ire u tani naminga pire nekimno? Nominua. *Mat 26:26-28*

¹⁷ Breti iwe, tani weniga dimia. Dungwo i nan ari para nominua. Nominga hobi yal al miki weni mominba, Kraist gamahobi tani mominua.

¹⁸ Israel ari mol pai ole tal ol wangwo i nomani si piro. God hau si ke tongwo ari hobi nin ebir si iriya ol nere pana gale u tani omua.

¹⁹ Na ha diga memini talwa dima di pine? So gal bala hulu yulang pam mo, kun algi ya bonga i yulang pame? Tal su ol wanga i yulang ta paikimua.

²⁰ So gal bala hulu ya, kwia hobi kun algi ya bonga i, God pir tere olkimia, kumo kwia hobi pire tere ol tenua. Tenga ipire ni yalhobi kumo kwia hobi kina pana gale u tani honana di pire ha i di ni teiwa.

²¹ Tegiwe, Kraist mulu hau ta dungure, te kwia nigidi dongwo mulu hau ta dimia. Su nenanga paikimia. Kraist nir nenanga i tani nenanio, te kumo kwia nir nenanga i, ere tani nenanga pamua. Kraist homena bol ta dimio, te kumo kwia homena bol ta dimua. Su nenanga paikimia. Kraist homena nenanga i tani nenanio, te kumo kwia homena nenanga i, ere tani nenanga pamua.

²² Ni kumo kwia mo hora kumia God bal terala di pino? Pinanga i paikimia. Bal terala di pinanba, God talhan i ol engwo dimia haya han po simia, bal tenanga paikimua.

Nan haung haung God haung awala ganaminga ha

²³ God mana di na tekimia talhan para weni olalga tamama di pimua. Di pimba, talhan para weni onangwo talhan hobi para weni aki di tenangure sigare kule u wai honamua.

²⁴ Honangwo pangwo ipire nin gaun obil aki di tere u wai nanga ha pirekio. Ari para weni gaung aki di tengere u wai nangwo ha pire wayo.

²⁵ Hau maket engwo i mai tenamin mo, nenamin mo, dire nomani susu sire sirin ta bolkinia, gogo bring si nenanga pamua.

²⁶ Pangwo ipire ha maing buku yu bol emia, “Ganba bani hau homena talhan para weni sini sire pai ongwo i hobang tani God momua. Mongwo ipire nan nenaminga pamua.” *Sam 24:1*

²⁷ Ari Yisas pir tere doling bolkungwo yal ta kina ereho homena nenamna wo dire hau ta ni guman bani enangwo hanere hau i kwia ya, gal bala hulu algi ya bongwo dim mo, ya mone dim mo, dire nomani susu sire sirin bolkio. Nenana dire i ni tomia gogo no.

²⁸ Te yal ta u hanere, hau i gal bala hulu algi ya bongwo dimua dinangworai, nekio. Nenanga nere, di ni tongwo yal i wabo si tenanga u nigidi denangwo pamua.

²⁹ Diga ha i ni nomani su su sinana dire ta dikiba, di tibi ol ni tongwo yal i wabo si tenanga nomani su su sinangwo pire nekio diiwa. Diiba, yal ta, “Talongwo yal i nomani su su sinangwo pire nekinamne? Yal i na nomani kene ol na tomo?”

³⁰ Na God homena na tenga wai piriwa diralga talongwo yali homena nominga i hanere isime e na tename?” dire yal ta sirin bol na tenangwo pamua.

³¹ Ena nan homena nenaminga mo, nir nenaminga mo, tal ta onaminga, God haang ayuwo olamna dire oli omno.

³² Mol pai oli nangiwe, Yuda mo, wiyol hobi mo, God ha maing a i si wangwo hobi nigi de hanangwo tal onanga i, wabo si tenanga hogal sire God pir tekinangwo pangwo ipire, na nigi de hankinama dire mol pai oli pio.

³³ Arihobi wai pire monama dire na tal wai ol waga meri doling bole ol wayo. Na nan gauna aki diralga pire ta olkio. God ari hobi aki di tenangure sigare kule u wai nama dire olio oiwa.

11

Breng gal hau ire ha maing oo ala nangwo ha

¹ Kraist ol wangwo meri na giu dire olia. Olga meri ni ari hobi giu dire olo.

² Ena ni yalhobi haung haung na ha diga nomani si pire, te si aine aine di ni tega i a i si ware, doling bonga i pire, hani a yuwo ole demini ol ni teiwa. Ha ta diralga nomani si piro.

³ Ni agir hobi winimbi ni kene ongure, Kraist yagir hobi kene ongure, te God Kraist kene ol tomua.

⁴ Tongwo ipire yagir hobi ha maing oo ala pire God ha ditenangwo mo, te ha maing kere memini pangwo i di tibi ole di ba bol tenangwo irai mangal hau ire nangwo i, tal digan ole Kraist gai gol tere yu onamua.

⁵ Te agir hobi ha maing oo ala pire God ha ditenangwo mo, te ha maing kere memini pangwo i di tibi ole di ba bol tenangwo irai, breng gal hau ire honangwo, tal digan ole wiimbi gai gol tenamua. Yu onangwo al i breng eme bai ole breng yulang pege dangwo meri monamua.

⁶ Te al ta breng gal hau ire honangwo al i, breng eme bai pege dalo do. Ena agir ta breng eme bai pege danangwo gai bir panamia. Panangwo ipire diir hau yu di enamua.

⁷ God nomani pangwo ire, yulang ire dire, hankiminba, ninimni ala haminga meri yagir hobi hanere God nomani yulang pangwo i, i tibi olungure haminua. Haminga ipire yagir ha maing oo ala monangwo mangal haukinangwo pamua. Pamba, agir hobi yagir hobi ninimni haminga meri yagir yulang agir hobi momua.

⁸ Ha bol ega i maing yu pamia. God agir homa ol ere miing bare yagir ol emo? Ta ol ekimia. Yagir homa ol ere miing bare agir ol emua.

⁹ God agir mongwo ipire yagir ol emo? Ta ol ekimia. God yagir mongwo ipire agir ol e tomua.

¹⁰ Ena kwia ensel kwi han mongwo i pire winambi kene ol na tomia, i tibi olala dire agir hobi diir haunangwo pamua.

¹¹ Pamba, nan yal al Kraist pir tere mol pai ominga i yal hobi agir aki di tenangure, te alhobi yagir aki di tenangwo pamua.

¹² Homa God yagir miing bare agir ol emia. Ol emba omaga u tibi uminga hobi iwe, agir yagir kul engure u tibi uminua. Tal yu ongowo iwe, God tani hobang momia, pungwo meri i tibi olimua.

¹³ Agir ta breng bani diir haukire molere, God ha ditenangwo wai panamo? I ta paikinama. Ni alhobi winambi kene ol na tomia dire diir haunangwo pamua. Pangwo ipire ni nin nomani si pire maing panangwo meri do.

¹⁴ Nan arihobi memini yu pamia. Yagir ta breng eme arikri weni dinangwo gai maing pamua.

¹⁵ Pamba, agir breng eme arikri weni dinangwo wai pamia. God nin alhobi breng yu panama di pungwo meri pamua. Pare alhobi breng eme aulung bai hau tomua.

¹⁶ Tomba, yal ta ni ha dinga paikimua dire bolbin di na tenangwo yali, ha mong yu obil diteralia. God ha maing a i si wangwo ari mongwo sina i memini yu pamua diteralua.

Korin arihobi Yisas nir homena i gogo ole nongwo ha

¹⁷ Ena ni ari Korin ha maing pire tabin tani monga sina i tal ta onga paikimia na hani awala galkiwa.

¹⁸ Ni ha maing pir tenga hobi u ku bonga haung ebir sire poing paing sire mona dungwo na piria. Yu ol wana dungwo piriga ha i ha pangwo dima di piriwa.

¹⁹ Ni poing paing singa i nan poing paing sikinaminga ha suri ebir si na tekinamba, poing paing siminia ha pangwo i mo hora kulere, hasu a ime ol tomua dinga i paikimia poing paing sikio.

²⁰ Ni yalhobi u ku bonga haung Kraist nir homena nerala dire u ku ta bolkinia.

²¹ U ku bole homena nenga haung na nan homena dimia dire nin ne miin ole wangere, yal tau homena dikungwo hobi han olingere menan gomio, te tau nir wain miki weni nere spak omua.

²² Yu nerala di pinanga nin oon malgi nir homena nenanga ai ta dikimo? God ha maing a i si wangwo hobi bal terala dire ono? Te nir homena wa dungwo hobi yu ol tegere gai gonama

di pino? Mere tal wa di ni terale? Tal yu ongere na hani awala galalo? Ta galkiralga irawe.

*Yisas gamahobi homena nir tongwo ha
(Mat 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)*

²³ Ena homa na ha di ni tega i yol e pir na ten-anga, omaga onga meri olkinanua. Yu olkinana dire hon di ni teralia piro. Homa ha di ni tegiwe, Kraist nin grang pire di ni teiwa. Tega ha i yu pamia. Yudas yal Yisas bai tal sungwo haung girungwo i Yisas breti ta ire amua.

²⁴ Are, God homena na tenga wai piriwa dire breti a du dire yu dimia. “Homena i na nan gauna miing dimia. Nenanga, nere na gol ni tere ol wai ol ni tega i nomani si pire nere nere molo.”

²⁵ Dire tomia ne wai sungure wain nir mulu hau ta ire yu dimia. “Nir iwe, God ni kina nomani gwa sinana dire na nan algi ni yalhobi aulung bai hau ni tere ni teiwa.

²⁶ Nenanga na algi ya bole ol wai ol ni tega i nomani si pir na tere nere nere moli pio.” Homena nir kina nenanga haung Kraist gol na tongwo maing di ba bole bole nenanua. Yu nere nere moli ongere ongere yal i hon u pa dinamua.

Yal ta Yisas homena nir i gogo ole nenangwo yali nin haang panangwo ha

²⁷ Yu ongwo ipire Yal Kraist nir homena nomani ogolo si pir kun olekire gogo nenangwo, Kraist miing algi ol gogo dal tere nin ongwo ma panangure pring bir panamua.

²⁸ Yu panangwiwe, yal ta Kraist nir homena nerala dinangwo irai nin mol pai ongwo maing

nomani si pir kunung olere emgi nenangwo pamua.

²⁹ Te yal ta Kraist miing nenangwo memini pangwo i pir po sikire gogo nenangwo yal i, God ha hol bir ol tenangwo pamua.

³⁰ Yu pangwo ipire ni yalhobi monga sina i ari yal al miki weni gogo nere, tau nibil ol tongure, te tau gol wai simua.

³¹ Kraist nir homena i nenamna dinamingarai, homa mol pai ominga maing pole i tibi olaminga, God isime e na tekinamba.

³² Ena nan tal niggi dongwo olkinamingere God ha hol oun dongwo ol na tekinangwo pire gir migi tal niggi dongwo olkinama dire sire gale a yo te tongwo meri God nan na sire gale a yo te na tomua. Tongwo ipire God arihobi ha hol oun dongwo ol tenangwo meri nan ol na tekinangwo pamua.

³³ Ena yahuno hobo, Kraist nir homena nerala dire u ku bonangarai, tau emgi unangwo hankire nenania kwi molo.

³⁴ Yal ta mena gonangarai, God isime e na tekinama dire nin oo kepanga ala homena nere emgi u ku bolo. Te Kraist homena nir nenanga ha sirin tau bongiwe, na emgi uralga ure di tibi ol ni teralua.

12

God pirari pare honagi bling nin nin ebir si na tongwo ha

¹ Ena yalhobo, God kwiang pirari pare God honagi bling nin nin i tibi ole oli nanga pire, ni

tongwo maing i pinana dire di tibi ol ni teralia piro.

² Hongebe ha maing pirekinga haung kwia ya, so gal bala hulu kene ol ni tekimba, nin nomani kela kul ni tongure ni pir tere guru di pi gal bala hulu i miling pangwo tal dima dire pir tenua.

³ Yal tau ure God Kwiang na yona wu bungure ha di na teiwa dinangwo yal i, hasu dim mo, ha wo dim mo, pir po sinana dire ha di ni teralia piro. Yal ta Yisas digan momia mauna me si teiwa dinangwo yali, God Kwiang yong wu bungure dikinamia, hair mangwo ha dinamia, yol e pir tekio. Te yal ta Yisas talhan para weni hobang si tomua dinangwo yal iwe, yal i nin dikinamia, God Kwiang yong wu binangure dinamia yol e pir tenanga pamua.

⁴ Ena God Kwiang pirari pare God honagi bling nin nin are onana dire i tibi ol ni tomua. Tomba, ni tongwo yal i God Kwiang tani momua.

⁵ Ha maing honagi oli ominga i honagi bling miki weni pamba, honagi hobang yal Yisas tani momua.

⁶ Arihobi God honagi mining hai nin nin ol ta ta ere oli omba, God tani yulang tongure ongwongwo pamua.

⁷ Ari ha maing piminga hobi para weni u wai naminga pire God Kwiang yona wu bungure honagi bling nin nin ol ware han po siminua.

⁸ God Kwiang yal ta yulang tongure nomani bir pare God tal ongwongwo maing para pir po sire i tibi olungwo haminua. Te God Kwiang yal ta yulang tongure ha maing memini kul si pangwo i di ba bol na tongure piminia.

⁹ Te God Kwiang yal ta yulang tongure Kraist aki di na tenangwo talhan para weni olalga pamia dire a i si wangwo haminio, te God Kwiang yal ta yulang tongure ari nibil ongwo hobi awai ol tongure u wai ongwo haminia.

¹⁰ Te God Kwiang yal ta yulang tongure tal gumang hon dongwo maing maing i tibi olungure haminia. Te God Kwiang yal ta yulang tongure ha maing ditongwo nugung don kengwo haminia. Te God Kwiang yal ta yulang tongure ari tal ol wangwo memini kul si pangwo i, wa du hanere, hol bani God haang pangwo omio, hol bani kwia haang pangwo omio dire han po sungwo haminia. Te God Kwiang yal ta yulang tongure miling horo kungure ha howa ta yure dungwo pimania. Te God Kwiang yal ta yulang tongure ha howa ta yure dungwo i memini pangwo di tibi olungwo pimania.

¹¹ Ena honagi i bling nin nin are onama dire nu ke tomba, tongwo yal i God Kwiang tani momua. Mole nin nomani si pungwo meri oli naminga pire yulang na tomua.

Nan para weni gaung taniga mominga ha

¹² Ena nan ari gauna tani dimba, kebena nin dungure, ana nin dungure, grana gumana nin nin dungwo pamia.

¹³ Pangwo meri, Kraist pir tominga hobi tabin tani mominba, Kraist kebering aling nin nin dungwo meri nan ari tani tani mominua. Mominga hobi Yuda tau momingere, wiyol tau mongure, han hongwo tau mongure, han holkungwo tau momba, God Kwiang nan na i ku

bole nir taniga bil na tere, na i ku bongure tabin tani mole te, God Kwiang taniga na tomia yona wu bungure mominua.

¹⁴ Ena nan gauna iwe, taniga dimba, kebena ana grana gumana haang nin nin e tominua.

¹⁵ Kebena iwe, na ana honagi ongwo meri olkiminua dire nigi de pir tenangwo kebering i u nin bangi nangwo panamo? Ta honamia, gauna tani dimia ya di panangwo pamua.

¹⁶ Te krauna iwe, na omena honagi ongwo meri olkiminua dire nigi de pir tenangwo krauna i u nin bangi nangwo panamo?

¹⁷ Ta honamia, ya di panangwo pamua. Nan gauna iwe, omena obil dinangwo krauna holkinaminga ha dinangwo makena pinamne? Ta pirekinaminga pamua. Te krauna obil dinangwo gumana holkinaminga kunung unangwo makena pinamne?

¹⁸ Ta pirekinaminga pamua. Pamba God nin nomani si pungwo meri para weni ol e pa dungure mominua.

¹⁹ Muru na ol ekima gauna dikungure.

²⁰ Dikinamba, muru na ol emia gauna dimua.

²¹ Dimia omena ana aki di na tekinanga tamamua dinangwo kunung paikinamia. Te bina kebena aki di na tekinanga tamamua dinangwo kunung paikinamia.

²² Yu dinamba, gauna ta honagi ogolo olkinangwo i, mebin damia di pire i olaminga nimni molkiminia tal onamne?

²³ Gauna banta nimni molkungwo dima di piminga bani kene wai ol tere aki di tominua.

²⁴ Gauna banta gai golkinaminga pire gal yobile tominua. Tominba, gauna banta wai dima di piminga bani gal yobile tekiminua. Gauna banta haang paikungwo bani God haang panama dire i tibi ol na tongure haang e tominua.

²⁵ Kebena ana gauna para weni kiang pare u nin nin ta homia. U tani pire aki di tere tere dimua.

²⁶ Gauna banta gul sungwo i, gauna para weni gul piminua. Gauna banta banta honagi wai ongwo hanere ari maa e na tongwo i, ongwo bani tani taman. Gauna para weni maa e na tomua.

²⁷ Yu pangwo ipire ni ari hobi para weni Kraist gaung dungwo meri monia. Monga hobi honagi bling nin nin are onua.

²⁸ God ha maing pire a i si wanga hobi honagi bling nin nin are onana dire ebir si ni tomua. Tongwo hobi iwe, hongebe God bai nu sungwo yal aposel mongere, sina ali ha maing di tibi olinga yal tau mongere, te ha maing nir si tenga yal tau mongere, te tal gumang hon dongwo onga yal tau mongere, te nibil ongwo awai ol tenga yal tau mongere, te aki ditenga yal tau mongere, te ha maing obilga pungwo hobi hogal sinamba, ha maing hol pangwo meri di ba bol tenga yal tau mongere, milni horo kungure ha howa yure dinga yal tau monua.

²⁹ Monga hobi aposel muru molkinio, ha maing di tibi ol tenga yal muru molkinio, te ha maing nir si tenga yal muru molkinio, te tal gumang hon dongwo onga yal muru molkinua.

³⁰ Te nibil pangwo awai ol tenga yal muru molkinio, te miling horo kungure ha howa yure

dinga yal muru molkinio, te ha howa yure dungwo i memini di tibi olinga yal muru molkinua.

³¹ Molkinba, God talhan ol ni tongwo hobi u gumang holi unangwo i, irala dire nega weni dire oli pio.

13

Yon milni tenanga ha

¹ Ena ari ha howa miki yurere, te ensel hobi ha dungwo nugung don kengwo meri diralba, yona milna yal taniga tekiralga na ha diga i blo tolo dire nin dela si gule giu dungwo meri diralia mining ta pirkinamua.

² Te na ha maing aine kere hana togu honagi olere ha di tibi olere, te na nomani bir pangure talhan maing kul si pangwo i para pirere, te na ha diralga God tal ta onangure hamen hul ta krigi si banta nangwo pamia dire yol e pirere, yu olalba, yal tani weniga yona milna tekiralga, tal yu olga i haang ta paikinamua.

³ Na talhan para a nega i yal bina hobi aki di tere teralio, te na gauna yulagi Kraist pir tere honagi olia, ari hobi nigi de na hanere endo ni ganaminua dinangwo hobi galo diralio, yu olalba, yal tani weniga yona milna tekiralga, olalga i na u wai nama dire aki di na tekinamia, na nan gauna di yuwo eralga pamua.

⁴ Ena nan yal tan tani yona milna tenaminga iwe, yu ol tenaminga pamia. Tenaminga yal i yona ura ditenamio, miling pire ha ura panangwo dire aki di tenaminio, te yali haang

awala ganangure nigi de pir tekinaminio, hamil ha si tekinaminio, te klu si tekinaminua.

⁵ Te yong ering monangwo ha ditekinaminio, te gintani yona ki e tekinaminio, tal nigi dongwo ol na tenangwo pring panangwo poleng si tekinaminua.

⁶ Te yal ta tal gogo ol tenangwo hanere gun e tekinaminio, ha pangwo di tibi ol tenangwo i wai pir tenaminua.

⁷ Yal tan tani yona milna tomingiwe, tal nigi dongwo ol na tenangwo i, gin tani weni tamamia yona milna ni tominua dinaminio, ha dungwo i pire ha pangwo dima dire pir tenaminio, ha maing hol ware gobari wabo simba, u wai nama dire yona milna tere kwi han monaminio, tal oun dongwo u kwaling pera dinamba, nan yona milna tominga hol i wara kere tei naminga naminga nimni monaminua.

⁸ Yal ta yona milna tomingiwe, wai ta sikinamia ya te monaminga monaminua. God honagi bling nin nin na tongure God ha maing kere di tibi ole hana togu honagi ominga i, gin ta wai sinamio, te milna horo kungure ha howa yure God ditominga i gin ta wai sinamio, sikul miki weni dire nomani bir pangure talhan para weni maing pir po sinamna dire ominga i ere wai sinamua.

⁹ Omega nan maing obil obilga pire, ta ha maing bangi obil obilga di tibi oliminua.

¹⁰ Oliminba emgi ganba kul enangwo habang wai u tibi nangwo gin i, nan talhan obil obilga pire hanere i waminga i para wai sinamua.

¹¹ Sinamba, hongebe nan gir migi mominga haung, gir ha dungwo meri diminio, te gir tal ol

wangwo meri ol waminio, te nomani si pungwo meri piminua. Piminba, emgi ari mole gir nomani paminga i aidole, ari nomani pangwo meri pare tal ongwo mere ol waminua.

¹² Waminba, omaga ganba bani wamingiwe, ninimni hanga meri God mongwo maing hanere ol waminba, emgi God mongwo bani pire mol pai onangwo maing han po sinaminua. Omaga memini pangwo i obil obilga pir po siminba, God na mominga maing pir po sungwo meri emgi pir po sinaminua.

¹³ God ha di na tongwo kara ha pangwo dima dire yol e pir tominga ire, God tal wai ol na tenamia dire gun gogo te pire dwi han mominga ire, are God kina yona milna tominga ire dire, ha sui tai dire i dimba, yona milna tomingiwe, kara mo hora kumua.

14

Honagi namba wan God Kwiang pirari pare na tongwo ha

¹ Ena ni arihobi yon milni God ari kina terala dire nimni mole a i si molio. God Kwiang pirari pare God honagi bling nin nin na tongwo i, iralga pai dimia dire nega dire oli pio. Honagi bling taniga onana dire ni pare engwo meri irala di pire molio. Bling taniga inanga honagi mo hora kungwo iwe, God ha maing kere are di tibi ol tenanua.

² Yal ta miling horo kungure ha howa ta yungwo iwe, arihobi memini pirekimia, ta ditekima, God nin di tomua. Tongwo ha i, God

Kwiang yong wu bungure ha kul si pangwo dungwo i, God kina nin ha wai omua.

³ Omba yal ta God maing ker arihobi di tibi ol tongwo yal i nin u wai nangwo pire aki dikimia, arihobi u wai pire, nima sire yong ura dinangure monangwo ipire di tibi ol tomua.

⁴ Ena God Kwiang yal ta yong wu bungure ha howa ta yungwo yal iwe, nin nimni monangwo ipire dimua. Dimba, yal ta God has maing ker di tibi olungwo yal iwe, ari ha maing pungwo hobi nimni monangwo pire nir si tomua.

⁵ Ena na pirega ni yalhobi milni horo kungure ha howa ta yunga i wai pamba, te God ha maing di tibi olinga i wai weni pamua. Yal ta God ol wai ol na tomia dire milni horo kungure ha howa ta yunga yal i ha wai dinba, yal ta ha i memini di tibi olekinangure ari ha maing pungwo hobi ta pir po sikanamia u wai honamua. Yu onangwo ipire ha howa ta yure di wanga yal i haang obilga panamba, God ha maing di tibi olanga yal iwe, ari ha maing pungwo hobi aki di tenania haang moya namua.

⁶ Ena gamnahobo, na ni monga bani ure milna horo kunangure ha howa yure diralga arihobo pirikinamia tal tani aki di terale? Ta aki di tekiralua. Uralgiwe, milna horo kunangure God tal ta ol na tongure ha howa yure hon aine di ni teralga mo, ha maing tau pinba, tau pirekinga ha i pir po sinana dire di ni teralga mo, God yona wu bungure ha maing ta nir si ni teralga mo, na ha ta yu di ni teralga, yal ta memini di tibi ol ni tenamia aki di ni teralga pamua.

God ha maing nan hana tok plesi dinaminga ha

⁷ Ena pu pela mugu, tal suri ari nomani pangwo meri ta paikimba, gran miing tenanga be di wai olekinangwo ari hobi mining pinamo? Ta pirekinamua.

⁸ Te ari kura bonamna dire wi sire gala ogolo dikanangwo yal ara kura tal akun ol ire name? Ta honamua.

⁹ Tal yu onangwo meri ni yalhobi ha howa yure dire ha ogolo dikananga ara memini pir po siname? Ogolo dikananga u ha yamoni hair mangwo meri namua.

¹⁰ Ena ganba bania ha howa miki weni yure di wamua. Wamba, ha howa taniga memini muru ta paikimia. Ha howa ta ta para weni memini nin nin pamua.

¹¹ Pamba, yal ta ha howa ta yure di na tenangwo ha i pirekinaminga, ha dinangwo yal i nan arina ta molkinamia, wiyol ta moma di hanamingere yal i ere para nan wiyol ta moma di na hanamua.

¹² Ha howa i wai dimba, ari aki di tekinanga pamia ha howa obil dirala dire nima sire molgio. God Kwiang ha maing honagi ta onaminga pire i tibi ol na tenangwo tal iwe, ari hobi u wai nangwo tal wai dimia irala dire nima sire molio.

¹³ Ena yal ta miling horo kungure ha howa yure ha dungwo yal i, ha maing oo ala mole, God aki di na tenangure ha howa yure diga i ari hobi memini di tibi ol terala dire, God sirin bol to.

¹⁴ Na God ha di terala dire ha howa diga i, nomani si pir kun ole ta dikia, kwiana obil di teiwa.

15 God ha di tega i memini nomani si pir kun ole dikiralga, tal olale? God ha di teralga gin i ha howa yure kwiana obil di teralga paikimia. Paikimba, nomani si pir kun ole di teralga pamua. Te ul geral diralga gin i, ha howa yure kwiana obil di teralga paikimua. Paikimba, kwiana ire, nan ha ire dire, memini i tibi ole di teralga pamua.

16 Ni God tal wai ol na tenga wai piriwa dire ha howa yure kwian obil ditenanga, di wai sinanga, ha maing pirkungwo yal i wai pamia dire ha weni dinamo? Memini pir po sikinamia ta dikinangwo pamua.

17 Ni yu dinanga God ha wai weni di tenanba, yal tau memini pir po sikinamia aki di tenanga paikimua.

18 Ena na milna horo kungure haung haung ha howa yure mone diiba, diga i pire God maa e teiwa.

19 Teiba, ari ha maing pungwo ari u ku bongwo bani na ha ana holulu obil nir si terala di piria. Ha howa yure ha miki weni di teralga ha pirekiwa.

20 Ena ni gamnahobi gir migi tal nigi dongwo olekire mongwo meri molo. Monanba, nomani si pinga iwe, gir nomani paikire mongwo meri molkiu. Ha howa yure dinamba, ari nomani pangwo meri pare molo.

21 Yu monanga ipire ha maing buku ha ta yu di emia. God mole,

“Na nan ari kul ega hobi omeling pege dire nona pare ha di teralgiwe pirikinamia. Pirikinangwo hobi nan ari ha howa yure dinangwo yali yong wu bilgere dinamba, yal-hobi pir tekinamio, te wiyol ta grang bani

ha di teralga dinamba, yalhobi ere yu pir tekinamua dungwe.” (Ais 28:11-12)

²² Yu ongwo meri ha howa yure dinga i, God yulang nimni mongwo i tibi olandia hanere, memini pirkinamia, ari Yisas pir tere doling bongwo hobi aki di tekina. Ari ha maing pirekungwo hobi obil God yulang i tibi olungwo i wai hanangwo pamua. Te God ha maing memini di tibi ol tenangiwe, ari ha maing pirikungwo hobi wai pir tekinamba, ari Yisas pir tongwo hobi obil aki di tenanga wai pinamua.

²³ Ena ni ari yal Yisas pir tenga hobi u ku bole para weni ha howa yure dinanga, ha maing pirikungwo yal ta ure ni hanere, nomani paikungure du haure dinua di ni tenamia.

²⁴ Tenamba, ari God pir tenga hobi u ku bole para weni God ha maing di tibi olanda, yal ta pirere, owo, ha digan mole tal nigi dongwo ol waga irai ha dungwo i u na bani e dimua di pinamia. Pinangwo ipire God ha hol ol na tangwo pai dimia di pinamua.

²⁵ Pirere nin nomani si pire ol wangwo i yong sina i ya dimba, dungwo ha i di ba bol tenanua. Tenania yal i ganulun dire, God maa e tere, “God nin kina monga pamua,” dinamua.

Ha maing oo nala dire honagi ebir sire onangwo ha

²⁶ Ena gamnahobo, na ha diga i memini pin mo? Diralga piro. Ni yalholbi God maa e terala dire u ku bonga haung, yal ta ul geral dungure, yal ta ha maing ta nir si tongure, yal ta God ha ta di tongwo pire ainere arihobi ditongure, yal ta miling horo

kungure howa yure dungure, te yal ta howa yure dungwo i memini di tibi ol tomua. Tal yu ongiwe, arihobi ha maing pire nimni monangwo pire ol tenua.

²⁷ Te yal tau God ol wai ol na tomia dire miling horo kunangure yal su mo yal sui tai dire ha howa yure dinamua. Dinangwo yalhobi gin tani guru di dkinamia. Yal tan tani dinangwo pamua. Dinangure yal ta memini di tibi ol tenangwo pamua.

²⁸ Tamba, memini di tibi olangwo yal ta molkinangwo ari ha maing pire u ku bongwo bani ha howa yure erakere dikire nin nomani honagi God ha ditenangwo pamua.

²⁹ God ha ditongwo yal su mo yal sui tai dire di tibi olangwo pamua. Olangure ami di mole pir mongwo hobi nomani si piri kunung oler ha i pam mo, paikim mo, dire ebir si pir monamua.

³⁰ Monamba, God ami di mongwo yal ta ha di tenangure pire hon aire dinangwo ha homa dinangwo yal i hon ami di monangure yal i aire dinangwo pamua.

³¹ Ni yalhobi ari ha maing pungwo hobi ogolo weni pir po sire, nimni monama dire, yal tani tani aire ha di tibi ol tere a yo te tenanga pamua.

³² Ami dire ya mongwo hobi ari para weni kraung anangwo paikimia, aire ha maing di tibi ol tongwo yali arihobi kraung anangwo pamua.

³³ God ni yalhobi u ku bole mining bolo mole dinanga pamia, ari para ha mu dire dinanga nigi de hanamua. Banta banta ha maing pungwo hobi mining bolo mole dinangwo pamua.

³⁴ Ha maing pirala dire u ku nonanga haung

ni al hobi ha dikire ya molo. Monangiwe, Lo krehaman ha yagr mol homa engure agr emgi momua dungwo ipire u ku bonanga haung i al hobi aire ha di tibi ol tekinanga pamua.

³⁵ Ena ha maing ta dungwo i ni al hobi pirala dinanga, oo ke panga ala pire winimbi hobi sirin bol tenanga dinangwo pinanua. Pinanba, ha maing ari u ku bole monangwo bani al ta aire ha dinangwo gai pamua.

³⁶ Na Pol ha bol ega i paikimua dinanga, ni God tal ol na tongwo maing pir po singa yal mono? God ha maing ni yal hobi monga bani obil u tibi ungure pino?

³⁷ Te yal ta God hana togu yal molia di pim mo, God honagi bling ta na tongure ole molia di pim mo, pungwo hobi na ha pangwo kara dimua di pir na tenangwo pamua.

³⁸ Yu di pir na tekinangwo hobi ha dinangwo yol e pir tekio.

³⁹ Ena, ni yalhobi ha maing kere si ainere di tibi ol tenanga i nomani tere molio. Te yal ta miling horo kunangure ha howa yure dinangwo hobang si tekio.

⁴⁰ Ha maing pirala dire u ku bonanga haung homa honagi ebir sire onanga wai panamua. Nin pinanga meri onanga nig domua.

15

Kraist kara golere hon airungwo ha

¹ Ena Yisas gol na tere ol wai ol na tongwo ha maing homa di tibi ol ni tega pire a i si wanga ha i, hon nomani si pinana dire di ni teralia piro.

² Ha iwe, ha maing homa di ni tega ha i dimua. Dungwo ha i tani a i si ware doling bonanga ha i aki di ni tenangure sigare kule u wai nanua. Homa ha maing pir gogo olanga sigare kule u wai nano? Ta honanga pamua.

³ God homa ha di na tongwo meri si aine di ni teiwa. Tega ha i memini yu pamia. Ha maing buku awa ha dire bol engwo meri, Kraist gol na tere, tal nigidi dongwo ol waminga prina pangwo i, ulbe hane a na tere nin algi God tongure wai simua.

⁴ Kraist gonangure man wu enamua. Enangure hamen haung sui tai dire wai sinangure hon airamua dungwo pinga ha i, omaga God nin uling yungure Kraist airima dungwo pinua.

⁵ Pinga yal i aire u yal Pita mongwo bani ungwo hangure, ti ere pi aposel tau mongwo bani ongure hamua.

⁶ Hangure emgi doling bongwo ari miki weni paib handret mongwo bani Kraist ongure hamua. Hangwo arihobi tau gol wai sungure tau ya momua.

⁷ Yu u tibi emia hangure emgi yal Yems ire, aposel para weni ire dire, Kraist hamua.

⁸ Hangure emgi weni na molga bani Kraist u tibi engure haniwa. Agr ta awi miing ole gir gintani kul nongwo meri na God gintani na kul engure nomani si kulu sire aposel moliwa.

⁹ Molere aposel mongwo sina i na hana obil weniga pamua. Pamba, yalhobi na hana si manbi olala di pinangwo olangwo wai pamua. Pamba, na homa ari God ha dungwo a i si wangwo hobi sire gale ol gogo dal tega i, pire yu ol na tenangwo

para pamua.

¹⁰ Pamba, na omaga mol pai olga maing iwe, God pirari pare to bir hole a siribi si na tomia ire mol pai oliwa. Olgiwe, God ol wai ol na tongwo i, i talwo parekire honagi nega dire oliwa. Olere aposel hobi ongwo i, a ime olere na olga i mo hora kumua. Olga honagi iwe na nan ta olkia, God pirari pare aki di na tongure kina ereho obilua.

¹¹ Yu ongure na ha maing di ni tega pinga mo, aposel yal ta di ni tongwo pinga i ha bling taniga dimia yol e pir tenga wai piriwa.

Ari gongwo hobi hon airangwo ha

¹² Ha bling tani iwe, Kraist gongure God nin uling yungure airimua. Airimia, talongwo ni ari gongwo hobi hon airekinamua dire ha nir si tene?

¹³ Kraist airekinangwo ari gongwo hobi airekinangwo pamba, Kraist airimia ari gongwo hobi hol homa e tomua.

¹⁴ Kraist airekima, na yalhobi ha ta boling kulimna we, ni yalhobi yol e pir tekingere. Tekinanba, gole airemia ha i boling kuminga yol e pir tenua.

¹⁵ Ena God ari gongwo uling yukirala di pinangwo Kraist ere uling yukinangwo pamba. Yu onangwo iwe, na hon airemua di waga i hasu di waralga pamba.

¹⁶ Ari gongwo God uling yukirala di pinangwo Kraist ere para uling yukinangwo pamba.

¹⁷ God Kraist uling yukinangwo ni yalhobi ha maing a i si ware doling bonga i miling ta paikinamio, te tal nigi dongwo ol wanga prin i wai sikinangwo pamba.

18 Te tau Kraist gol na tere ol wai ol na tomia dire a i si ware gongwo hobi kwiang gaung kina kara gol ganba omia hon airekinamba.

19 Nan Kraist gol na tere ol wai ol na tomia nan gole si hon enaminia di pirekinaminga, ari tau miling pir na tenamba, na yalhobi hasu ha i, a i si wanaminga hanere, ari hobi miling bir weni pir na tenangwo pamua.

20 Pamba, Kraist gongure God nin uling yumia ha weni kara airimua. Airimia ari gongwo hobi yal i airungwo hol homa e tere nu ke tomia airangwo pamua.

21 Ari gominga maing iwe, yal taniga tal ongwo i nan bling memini momia nan ari para gominua. Gominba, airamininga maing iwe, yal taniga homa e na tomia bling memini momia airamininga pamua.

22 Ena ha diga iwe, kwiana moya Adam mongwo bani gang ainere maliminga hobi gominua. Yu ominba Kraist mongwo bani ainere maliminga hobi gauna hon i si giu dire airamininga pamua.

23 Pamba, Kraist aire homa e na tomia, doling boli pi pi ole, Kraist hon siina dinangwo haung, nan ari para airamininga pamua.

24 Airamingere hamen gire tare ongwo i para wai sinamua. Sinamia, singaba nona pangwo ire, ari singaba hobang si mongwo hobi ire, kwia kumo ire dire, Kraist kina kura bonamba, Kraist yulang bir pamia yalhobi isusu ol tere Kraist talhan para weni kene ongwo tal i, i pi irang God aling bani enganwo pamua.

25 Ena Kraist talhan hobi para kene oli nangwo

nangwo, God kiang hobi para weni si doling i pi Kraist mongwo bani olangure isusu ol tenangwo pamua.

²⁶ Kiang ta emgi weni si doling inangwo iwe, ari gominga maing irai si doling inangwo hon ta golkinaminua.

²⁷ Yu onangwo ipire ha maing buku ha yu di emia. “God talhan para weni yal i breng a holo sire kene onama dire hobang monua ditomua.”
(Sam 8:6)

Tongwo ha i Kraist talhan para weni hobang mole kene omua dimba, Kraist God kene ol tenama dikimua. God nin mo hora kumua.

²⁸ Ena talhan para weni Kraist kene ol tere hobang monangwo gin i, God wang momba, nin pi irang God kebering bani benangure, God talhan para weni hobang tani moli namua.

²⁹ Ena ari gongwo hobi hon airekinangwo, talongure wang hobi irang gongwo hobi aki di tere kwiang si bole nir bil ime? Yalhobi nir ya moni ta bilkimia. Ari gongwo hobi hon airama di pire nir bile aki di tomua.

³⁰ Te na arihobi mone mone na sirala garala di ongwo momingiwe, gole hon airekinaminga panangwo, gauna kul pir tere u kwaling ta nam-inba. Gole hon airaminga pamia di pire gauna kul ta pire tekiminua.

³¹ Na kenbe kenbe na sirala garala di ongwo holi gauna kul pir tekire wara kere bina sin ole oiwa. Wara kere ogiwe, nan pi tege eminga yal Kraist Yisas nan kina pana gaminga i milna pangure wai pire di ni teiwa.

³² Nan ari gole hon airekinaminga, Epesas

malgi talongure ari kun awi biing pangwo meri mongwo hobi kina bolbin dire kura bolie? Ari gole hon airekinaminga bolbin ta dikinaminia. Nir homena nere moli pire ongi golalua di pire kura bolkinaminia, pana ganaminua.

³³ Ena yal niggi dongwo tau mole ari gonwo hobi hon airekinamua dire pir tenangwo hobi kina ereho wananga, ni Kraist aki di na tenangure hon airalua di pir tenga i hon aidolanga pamua.

³⁴ Pangwo ipire gongwo hobi hon airekinamua dungwo hobi yol e pir tekio. Ni yalhobi du nomani sire, gongwo hobi hon airekinamua di ping i pisolo. Ni yalhobi gai gonana dire di ni teya, ni yal tau God mol pai ongwo maing ta pir po sikinia dire na ha i nimni monana dire di tibi ol ni teiwa.

Golere gaung hon wai weni inangwo ha

³⁵ Teiba, yal ta ha yu sirin bol na tenamia. Ari gongwo hobi hon tal mere ole airame? Te tal gaung i sigiu dire hon airame?

³⁶ Aye, ni du hauno? Paba miling yananga, miling i golere hon pi sire pol kule bongwo hania. Golere hon pol kulkinangwo pi sire bonamo? Ta bolkinamia.

³⁷ Paba pi sinangwo hon diire i pi banta yanaminga hon bolkinamia. Paba miling obil yanaminga pi sire bonamua.

³⁸ God homena miling ta ta para weni gaung nin nin honama di pungwo meri hol tongure haminua.

³⁹ Te ari dua hau hon mongwo i, miing gaung tani ta hokimia. Ari gaung ta hongure, dua hua

gaung ta hongure, hahoba gaung ta hongure, pisi gaung ta homua.

⁴⁰ Te hamen bani talhan dungwo hobi gaung ta hongure, te ganba bani talhan ari dua hau mongwo hobi gaung ta homua. Hamen bani talhan dungwo hobi hamen egin tomio, ganba talhan dungwo hobi ganba egin tongwo dimua.

⁴¹ Hamen bani egin tongwo tali, ari ta tomio, haba ta tomio, kulmoma ta tomia. Kulmoma hobi egin tongwo i kunung ta dekimia, han ta ta nin nin domua.

⁴² Dongwo meri ari gongwo aire gaung hon i sigiu dinamua, dungwo ha i ere yu pamia. Gaung yone man wu eminga i bil yare u nigii domba, aire gaung hon i sigiu dinangwo i gaung nimni monamia mol kung gare sire mol panangwo bani panamua.

⁴³ Gaung yone man wu eminga i mebin dangwo nigii de haminba, aire gaung hon i sigiu dinangwo i, kara nima ki namua.

⁴⁴ Gaung yone man wu eminga i ganba dimia. Dimba aire gaung hon i sigiu dinangwo i, God Kwiang gaung hon tenangure i sigiu dire yali gaung dungwo maing nin pir po sinamua. Ganba gauna ta dimio, te God Kwiang hon na tenangure gauna i sigiu dinaminga i gauna hon ta dinamua.

⁴⁵ Tal ol na tenangwo ipire ha maing buku ha ta yu di emia. Kwiana moya homa weni Adam u tibi ongwo iwe, grang miing ire wamba, yal ta emgi weni u tibi ongwo yal Kraist iwe, ari hobi kwiang hon tongure sigare kule u wai omua.

⁴⁶ Gauna hon i sigiu dinaminga hol i homa ta u tibi humia. Ganba gauna i homa u tibi ungure,

te gauna hon i sigiu dire nimni monaminga hol i emgi u tibi umua.

⁴⁷ Adam homa weni ol engwo yal iwe, God ganba ol engwo momua. Momba, yal ta emgi u tibi ungwo yal Kraist iwe, hamen bani ya ime ure momua.

⁴⁸ Ganba ari mongwo hobi iwe, Adam homa weni ol engwo mongwo meri moli umba, hamen bani nangwo hobi yal ta emgi u tibi ungwo yal Kraist mongwo meri mol tere momua.

⁴⁹ Nan ari iwe, God ganba ire Adam ol engwo i kwiana moya tani momia, aine aine na kul engwo mominua. Mominga meri, yal ta hamen bani ya ime ure mongwo meri monaminua.

⁵⁰ Ena na ari gongwo hobi airamua diga ha iwe, memini yu pamia piro. Nan ganba ari gauna algi mominga hobi gauna algi hon i sigiu dikanaminga God kene ongwo bani ta pi hankinaminia. Gauna yone man wu enangure bil yanangwo sigare kule hon ta molkinamua.

⁵¹ Ena na ha kul si pangwo ta di tibi ol ni teralia piro. Nan ari hobi tau ta golkinaminba, gauna hon i sigiu dinaminga pamua.

⁵² Habang kul enangure bu bir dinangwo gin iwe, hon monaminga hobi gauna hon gintani omena kwime siminga meri u sigiu dinamua. Bu bir dinangwo gin i gonaminga hobi aire gauna hon i sigiu dire mol kung gare sire gobari moli naminga naminua.

⁵³ Ganba gauna iwe, aidole, pol kule gauna hon i sigiu dire mol kung gare sinaminua. Gole bil yangwo hobi gaung hon i sigiu dire yal mol panangwo panamua.

⁵⁴ Nan ari hobi gauna gole bil yangwo i pisole gauna hon i sigiu dire ya mol panaminga bani panaminga pire, ha maing buku awa ha di engwo i ya pai momia. Emgi u nima namia. Nangwo ha iwe, yu pamia. “Ari gongwo maing God kara si doling i milin ta olamia, hon ta golkinamua.” (*Ais 25:8*)

⁵⁵ “Ari sigongwo hong ye, mo hora kulkinia, gul na tekininga pamua.” (*Hos 13:14*)

Gauna hon i si giu dire, ta golkinaminga pamia kul ta pirikinaminua.

⁵⁶ God krehaman ha piminga i, tal nigi dongwo ominga maing i tibi ol na tomia. Tongure tal nigi dongwo ol ware na si gongwo maing yulang imingere gul na tomua.

⁵⁷ Tomba Yulang Hong Yisas Kraist yulang na tomia ire gauna hon i sigiu dinaminia hon golkinaminga pamua. Pangwo ipire Kraist wai pir tominua.

⁵⁸ Ena yu onangwo ipire ni yalhobi nimni mole sigine dire molo. Molere God honagi ol tenanga i yamoni ta olkinania God wai hangure bona si wanamia. Wanangwo ipire honagi nega dire ol tere molo.

16

Moni koleksen i ku bole God pir tongwo ari tau aki di tongwo ha

¹ Ena God gamahobo Yerusalem ke pangwo hobi ni ha maing pinga hobi tobo moni terala dire sirin bol na tenga i, hol pangwo mere di tibi ol ni teralia piro. Galesia malgi ari ha maing pungwo hobi tal ongwo meri onana dire di ni teralia piro.

² Honagi oli pire tobo inanga i Sarebil haung haung ebir sire tau banta ere ere molo. Na uralga haung ganulun dire tobo i ku bolkinanga i pire homa yu ol ere molo.

³ Na uralga yal tau ni yalhobi Yerusalem moni ire nangwo yal i tibi olingere pasi bole moni kina nusigere ire namua.

⁴ Te na nala di piralga yalhobi kina ereho nalua.

Pol Korin malgi pire harala di pungwo ha

⁵ Ena na homa Masedonia probins nala di piria. Pire emgi ni monga bani uralua.

⁶ Uralga ure ni yalhobi kina tau molalga meri piriwa. Molalga nimin sungwo haung muru molal mo pir kun olekia. Na banta nala di piralga, na aule bangi olere awai ol na tengere nalua.

⁷ Na ni yalhobi kina haung obilga molala di piriba, God na gobari molo di na tenangwo para molalga pamua.

⁸ Ena Epesas malgi ya molgere Pentikos erin i u pa dinangwo ere nala di piriwa.

⁹ Timiya na kiana ari tau miki momba, na ha maing honagi olga i miling u tibi nama dire God maing ta i tibi ol na tomia, timiya molala di piriwa.

¹⁰ Ena yal Timoti iwe, na God honagi ol tega meri yal i yu ongwwo yal momia, unangworai, pana gal tere aki di to.

¹¹ Yal Timoti unangworai yagaling momia no-mani ta paikimia dire pir gogo dalkio. Yal i hol bangi wa i nangwo kura talime ta i tibi olekinama dire aki di to. Tenanga yali yong ura dinangwo na

molga bani unamua. Na yal i enan tau hobi kina unangwo pire kwi ole moliwa.

¹² Ena yal Apolos ol wangwo iwe, yal i enin hobo tau kina pi ni monga bani monama dire yulang bole di teiwa. Teiba, yal i omaga nangwo ha pirikimia, gin ta kwiang wine onangwo unamua.

Ha tau ya dungwo ha

¹³ Ni yalhobi han kun ole ha maing a i si ware, yon milni sina nimni monangure yulang bole molo.

¹⁴ Molere honagi para weni olala di pinanga i ari hobi yon milni tere oli pio.

¹⁵ Yal Stepanas eungbi gir kungwo hobi ol wangwo guung haang para pinia. Griki ganba bani Kraist gol na tere ol wai ol na tongwo ha i yal Stepanas eungbi gir kungwo hobi homa weni kebering hole pir tere a i si wamua. A i si ware ha maing honagi olere, yal al God pir tongwo hobi aki di tomua.

¹⁶ Aki di tongwo yalhobi ire, honagi ereho ol wangwo hobi ire dire, hol homa e ni tomia doling bolo.

¹⁷ Ni yalhobi na kina molkiga nigi de piriba, Stepanas ire, Potyunetas ire, Akaikas ire dire, na molga umia milna pangure wai piriwa.

¹⁸ A ura di na tenga meri yalhobi ereyu a ura di na tomua. Tongwo i pire yalhobi haang awala gamno.

¹⁹ Ena ha maing pungwo ari Esia probins mongwo hobi yahuno di ni tomua. Yal Akwila eungbi Priska yal al suri iwe, oo ke pangwo ala ha maing pire u ku bongwo hobi ire dire yahuno dire Kraist nomani si pire di ni tomua.

²⁰ Ha maing pungwo ari timiya mongwo hobi yahuno di ni tomua. Ni yalhobi ha maing pungwo ari ta kwaling u werigi dinangwo hanangarai, yahuno widinio dire, kule kewa di to.

²¹ Na Pol molia yahuno moldinio dire na nan bol ni teya hano.

²² Yal tal Yal Kraist yong miling tekinangwo, God yal i tal nigi dongwo ol tenamue. Yal Kraist haya ya womo.

²³ Pi tege eminga yal Yisas pirari pare ol wai ol na tongwo i, ni monga bani pai omō.

²⁴ Kraist Yisas mongwo i pir tere yona milna ni yalhobi kara ni te pisoliwa.

Para we.

Salt-Yui New Testament
The New Testament in the Salt-Yui Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Salt-Yui long Niugini
copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Salt-Yui

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
4e49fd60-ab6f-5b6d-8592-3f7c30d76f64